

Stud. Jur.

1903
JURIDISK
DISKUSSIONSKLUB

Nr. 4
December 2023
78. årgang

SYSTEMKRITIK

I denne udgave af Stud.Jur. giver vi spalteplads til alle former for kritik. I kommer til at høre fra frustrerede studerende og samfundsengagerede medborgere. I kan blandt andet læse om en kafkask klageproces og om mediernes dækning af konflikten i Mellemøsten.

UDGIVER

Juridisk Diskussionsklub
Karen Blixens Plads 7
DK-2300 København S

E-mail: stud.jur@jdku.dk

REDAKTION

Redaktør: Tobias Mallet
Gustav Røgild

Ekstern redaktion: Lea Lauritzen
Frederik Mathias Torp
Mathilde Bloch
Hannah Tholstrup
Sine Madsen
Nils Korn
Erwin Frank

DESIGN

Akkurat

TRYK

Johnsen
Oplag: 3300

Stud.Jur.

Om bladet

Stud.Jur. udsendes af Juridisk Diskussionsklub i samarbejde med Det Juridiske Fakultet ved Københavns Universitet til samtlige studerende og ansatte.

Citering mv.

Citering og anden gengivelse af uddrag fra Stud.Jur. må gerne ske, blot det sker i overensstemmelse med lov om ophavsret og med tydelig kildeangivelse.

Generelt

Materiale, kommentarer samt ris og ros kan sendes til stud.jur@jdku.dk
Afmelding: Send en e-mail med navn og adresse til stud.jur@jdku.dk

Tryk & Papir

Stud.Jur. er produceret under miljøvenlige forhold og trykt efter den internationale standard for miljøledelse. Stud.Jur. er trykt på papir, som er PEFC certificeret.

Hvad er dit næste skridt?

Gorrissen Federspiel er ét af de foretrukne danske advokatfirmaer – en position, vi er ydmygt stolte af, og som vi gør os fortjent til hver dag.

Vi søger løbende juridiske talenter, som ønsker at udvikle sig til førende erhvervsadvokater. Hos os kommer du på hold med erfarne og dygtige kolleger, som vejleder og udfordrer dig på din vej fra stud.jur. til advokat. Læs mere på vores hjemmeside og send en uopfordret ansøgning.

gorrissenfederspiel.com/karriere

INDHOLD

Leder	s. 5
Formandens meddelelse	s. 6
Det Juridiske Fakultet Parallelsamfund	s. 8
Samtykkeloven er ikke så svær at forstå	s. 10
Revolutioner og international ret	s. 12
Fremtidens jurist	s. 16
Hvad skal vi gøre for det 12-tal?	s. 22
På besøg hos studenterforeningerne på Det Juridiske Fakultet	s. 26
Mediernes dækning af pro palæstinensiskes demonstranter skaber unødige fjendebilleder	s. 29
Billeder fra årsfesten	s. 32
Kalder alle skribenter	s. 36
Juridisk Jagtforening	s. 38
En Kafkask Klageproces	s. 42
Indkaldelse til generalforsamling	s. 47
Hvem er bestyrelsen	s. 48
FC Culpa	s. 56
Kalender	s. 57

LEDER

Kære læser – Velkommen til Stud.Jur.

Det er tid til årets sidste udgave af bladet, som også er det sidste eksemplar, vi som redaktører har haft fornøjelsen af at arbejde sammen om. Som den store afslutning skal dette blad handle om alt det, der ikke er godt nok. Skribenterne har fået frie tøjler til at udtrykke deres frustrationer over alt fra fakultetet til bredere problemstillinger som mediernes dækning af de demonstrationer, der i de seneste måneder er afholdt i forbindelse med krigen mellem Israel og Hamas.

Studerende har længe spillet en central rolle i at kritisere og ændre status quo. Som tænkende mennesker som der befinder sig i et stadie mellem den helt løsslupne ungdom, og det klassiske voksenliv med bleskift og karriereambitioner, har vi en unik mulighed for at se og forstå verden på nye og anderledes måder. Lad os udnytte det! Vi behøves ikke at kapre et fly eller kaste med brosten, men vi kan starte med at lade vores stemmer blive hørt, og tage aktiv stilling til vores liv som studerende.

Vi ønsker fortsat flere skribenter i redaktionen. I takt med, at vi forsøger at øge bladets online tilstedeværelse, skal volumen på artikler op. Hvis du har noget på hjerte, noget du er begejstret for, noget du er rasende over, en studenterpolitisk ambition, eller blot har lyst til at anmelde kantine eller anbefale et godt læsespot, så tøv ikke med at tage fat i os. Stud.jur. er et studenterblad, du er studerende, så se at få skrevet dit første indlæg.

Redaktørstafetten går nu videre, og selvom det ikke er let at give slip, glæder vi os til at se, hvilken vej bladet tager i fremtiden. Efter et år på posten som Stud.jur.-redaktører, skylder vi en stor tak! Særligt skribenterne, deres nysgerrighed og skrivelyst, skylder vi en stor tak. Uden dem, intet blad. Også du, læseren, skal have tak for din læselyst. Og husk at dele de gode artikler med dine medstuderende. Stud.Jur. er gratis og skrevet til jurastuderende, altid.

Rigtig god læselyst!

Mange redaktionelle hilsner fra

Tobias Mallet og Gustav Røgild
Stud.Jur. Redaktører

Kære medstuderende og ansatte ved Det Juridiske Fakultet...

Nu er det desværre blevet tid til, at jeg skal skrive min sidste formandens meddelelse, og det er først og fremmest vedmodigt, fordi det betyder farvel til en forening, som har fyldt og betydet ekstremt meget for mig de seneste tre år. Siden jeg på JD's corona Zoom-generalforsamling i 2021 blev valgt ind i bestyrelsen, har jeg været med til at afholde i omegnen af 120 arrangementer, hvilket virker fuldstændig surrealistisk, når man lige tænker over det. Der vil derfor utvivlsomt være et tomrum, der skal udfyldes når min tid i JD er færdig efter årsskiftet - måske kan jeg bruge det på at skrive artikler til Stud.jur.

Men min sidste tid i JD er ikke kun vemodig, den er også præget af, at i takt med at mit engagement daler, så kan jeg se, at de øvrige og fortsættende bestyrelsesmedlemmers engagement stiger. Summen af energi og

kærlighed til JD er derfor den samme, og jeg er derfor ganske afslappet, når det kommer til JD's fremtid. Jeg tror tværtimod, at den kommende bestyrelse vil tage JD til nye højder på alle tænkelige parametre.

Den utrolige energi, der er i JD (og i studenterforeningerne på jura generelt), blev traditionen tro fejret ved JD's 119. årsfest i november. Af de tre årsfester jeg har været til, må det her være den bedste, fordi den udover at være en fed fest faktisk var en hyldest til JD. Vores nye æresmedlem Michael Kjær Lauritsen, der i sin studietid var i JD's bestyrelse i 6 år, satte virkelig perspektiv på, hvad det kan give at være aktiv i en studenterforening. Udover det oplagte, som må være social stimulans, nævnte han også et job, klienter, modenhed og oplevelser for livet. Gæsterne lappede Michaels tale i sig, hvilket jeg godt kan forstå, for den gjorde også et kæmpe indtryk på mig, og den har fået mig til at holde endnu mere af min tid i JD.

Så min afskedsnote må være noget i stil med Michaels, udover jeg selvfølgelig ikke har fået klienter på at have været i JD (endnu). En stor fed opfordring til alle, der måtte overveje at engagere sig i JD (eller en anden studenterforening), gør det, fordi du vil ikke fortryde det. Allerede i løbet af det første halve år vil du have "tjent" investeringen ind i venskaber og perspektiver på studietiden, som du ikke ville have fået ellers. I den forbindelse er det måske værd at nævne, at der nu her til januar bliver mulighed for at stille op som kandidat til JD's bestyrelse.

Med det sagt, er der kun tilbage at sige tak for tre gode år og god læse lyst!

God læselyst!

Formand
Erwin Frank

Hvilket job skal forme din fremtid?

Vi udvikler fremtidens advokater og lægger vægt på mere end juridiske kompetencer alene. Hos os er din udvikling og karriere altid i bevægelse. Vi investerer i din fremtid, giver dig ansvar, udfordringer og fleksible karriereveje, fordi kompetencer og interesser er forskellige. Vi har højt til loftet, og med kontorer i flere end 40 lande rækker vi også ud over landets grænser.

Se vores ledige stillinger på dlapiper.dk/karriere.

Det Juridiske Fakultetet Parallelsamfund

SKREVET AF
Nila Korn

Af og til overvejer jeg, om jeg overhovedet kan kalde mig studerende på KU. Jeg kan naturligvis logge på KU.net og printe et karakterbevis, hvor det, sammen med mit CPR-nummer, fremgår, at jeg er *indskrevet som studerende på Københavns Universitet*. Men hvis nogen spurgte mig, hvad jeg bruger mine vågne timer på, ville jeg nok først og fremmest svare, at jeg "*går på jura*".

Sandheden er, at jeg ikke føler den store samhørighed med personer, der læser andre uddannelser på KU. I min dagligdag på fakultetet, interagerer jeg udelukkende med andre jurastuderende. Fakultetet er helt vores eget, og vi er ikke et sekund i tvivl, når vi ser en vildfaren teolog bevæge sig ned af Studiestræde. Vi kigger på hinanden, fniser lavmælt og vender tilbage til snakken om, hvor meget vi frygter eksamen i TKR. Vi har ikke undervisning med folk, der læser noget andet end jura, og når der afholdes jurabar, lukkes studerende fra andre fakulteter som udgangspunkt ikke ind – de har alligevel deres egne fredagsbarer, og kantinen skulle jo nødtigt blive for proppet.

Jeg skal medgive, at jura er et relativt mangfoldigt studie. Men selvom jeg kun har været studerende i lidt over et år, kan jeg mærke, at mine medstuderende gradvist begynder

at minde mere og mere om hinanden. Dem, der dukkede op i hættetrøje første dag, har efterhånden erstattet den med skjorte under strik og de fleste er begyndt at stemme på liberal alliance. Det er som om, diversiteten gradvist aftager. Vi må sande, at fakultetet for indeværende fungerer som et afsondret økosystem, hvor vi studerende læser de samme bøger og interagerer med de samme mennesker.

Mit problem med status quo består ikke i, at fakultetet ikke uddanner dygtige jurister. Jeg oplever generelt et højt fagligt niveau, og mit indtryk er, at KU's jurauddannelse er den mest respekterede i landet. Mit problem består snarere i, at vi på Det Juridiske Fakultet savner nogle af de dannelsesmæssige aspekter, en universitetsuddannelse gerne skulle have. Vi har en tendens til at lukke os om os selv, i stedet for at åbne os mod verden. Fakultetet får således karakter af en "*juristfabrik*", i stedet for en underafdeling af en større akademisk institution. Det medfører desværre en akademisk dannelse, der er mindre end optimal.

Måske skyldes det jurauddannelsens størrelse. Vi er KU's største uddannelse - tilstrækkeligt stor til at selv nicheprægede interesser kan have deres egen forening, hvis

navn starter med "juridisk". Men behøver vores foreninger at være forbeholdt jurastuderende? Tænker vi ikke, at studerende fra KU's andre uddannelser kunne have noget at bidrage med?

Det kunne også tænkes, at andre fakulteter stod i en lignende situation. Når jeg en sjælden gang imellem forvilder mig over på den anden side af Karen Blixens Plads, føler jeg, at jeg har bevæget mig ud af et parallelsamfund og ind i et nyt. Dette er dog nok en problemstilling, som bør diskuteres i et andet studenterblad.

Dog tror jeg, at det ville være hensigtsmæssigt at skabe større samspil mellem den juridiske og særligt de samfundsvidenskabelige uddannelser. Vi har tidligere delt fakultet, men i dag ligger de samfundsvidenskabelige uddannelser på CSS, mellem søerne og Botanisk Have – flere kilometer fra KUA.

Jeg er af den overbevisning, at dette kunne styrke både undervisningen og det øvrige studieliv. Både det faglige udbytte og det dannelsesmæssige aspekt af visse fag, der i dag udbydes på jura, kunne formentlig forbedres, hvis der sad studerende fra andre uddannelsesretninger end Jura i lokalet. Vores foreninger ville blive mere mangfoldige, og vores diskussioner mere nuancerede. I øvrigt ville alle komme ud af universitetet med et bredere netværk.

Vi må nok desværre sande, at realiseringen af disse idéer ville kræve en større omlægning af, hvordan universitetet er organiseret. Men hvis den gode Kristian Lautas vision om, at så mange KU'ere som muligt skal dukke op til deres gymnasie-reunions en iført KU-t-shirt, kunne man starte med at overveje, om KU overhovedet har en fælles identitet i dag. Mit indtryk efter lidt over et år på jura er, at det ikke er tilfældet.

Samtykkeloven er ikke så svær at forstå

SKREVET AF
Lea Lauritzen

I 2021 blev den danske voldtægtsparagraf ændret. Den gamle voldtægtsbestemmelse forudsatte, at gerningspersonen havde anvendt en form for tvangsmidler, eller at offeret var i en tilstand eller situation, hvor denne var ude af i stand til at modsætte sig handlingen. Den nye voldtægtsbestemmelse udfyldte et tomrum, som af bevismæssige grunde ikke reelt var omfattet af den gamle bestemmelse, nemlig de tilfælde, hvor der ikke udøves vold eller tvang, men hvor en person ikke samtykker til samleje. Den nye lovbestemmelse skal reflektere et ændret samfund, hvor retten til seksuel selvbestemmelse er en basal menneskerettighed både for mænd og kvinder. Artiklen vil fokusere på den nuværende diskurs i medierne vedrørende samtykke, hertil hvordan den kan skabe et misvisende billede.

Det Kriminalpræventive Råd har offentliggjort en ny undersøgelse, der viser, at mange, især unge, har svært ved at spørge til eller aflæse, om der er samtykke til sex. Undersøgelsen viser, at 38 % af mænd på 16-30 år finder det unaturligt at spørge om samtykke. 17 % af kvinder på 16-20 år har svært ved at udtrykke samtykke til sex, og 40 % af unge mænd på 16-20 år synes, at det er svært at afgøre, om den anden samtykker, hvis vedkommende ikke siger det med ord. Det Kriminalpræventive Råd har i forbindelse med udgivelsen af undersøgelsen publiceret en artikel med overskriften 'Ny undersøgelse: Mange danskere er i vildrede med samtykke til sex'.

Det Kriminalpræventive Råd er langt fra de eneste, der har anvendt undersøgelsen til at kritisere samtykkeloven. Undersøgelsen har dannet grobund for en diskurs i medierne, hvor den generelle holdning overvejende synes at være, at mange, især unge mennesker, ikke kan finde ud af, hvad det vil sige at give samtykke til sex. Argumentationen bygger på, at 'samtykke' er for diffust et begreb til, at loven er gennemskuelig og forudberegnelig for den almene borger. Der bliver altså rejst retssikkerhedsmæssige problematikker. Samtidig anklages samtykkeloven for at være et ideologisk projekt, der smider en hel generation af unge mænd under bussen.

Professor i strafferet, Trine Baumbach, var som det eneste medlem ud af elleve i Straffelovrådet for samtykkemodellen. Jeg fandt det derfor naturligt at tage en snak med Trine Baumbach for at blive klogere på samtykkeloven. Jeg mødtes med Trine Baumbach, der et par dage forinden havde modtaget Danners Ærespris, netop for sit arbejde for retfærdighed og forandring for kvinder, der udsættes for vold, overgreb og drab. Fra sekundet jeg trådte ind ad døren, kunne jeg mærke, at det er et område, som ligger hendes hjerte nært. Hun fremlagde tre overordnede pointer, som jeg tog med fra vores samtale.

"Vi skal stoppe med at demonisere unge mænd", lød det fra Trine Baumbach. I debatten om voldtægt og samtykkeloven bliver alle unge mænd samlet til en enhed, hvor der bliver skabt en korrelation mellem det at være en ung mand i 2023 og det at være voldtægtsmand. Det er vigtigt at holde sig for øje, at debatten drejer sig om en meget begrænset gruppe af unge mænd, og for den sags skyld også kvinder, der bryder loven og begår voldtægt. Medierne skaber et forvrænget billede af kriminaliseringen, hvor det pludselig kommer til at lyde som om, at du og jeg, og alle andre vi kender, går ud og begår voldtægt hver weekend. Det er meget langt fra sandheden, og vi bliver nødt til at stoppe med at omtale voldtægt som en almindelighed.

Det leder mig videre til hendes anden pointe. Forskning viser, at både mænd og kvinder udmærket forstår, hvad samtykkeloven går ud på. Det er i høj grad medierne, der kreer usikkerheden omkring, hvad samtykke indebærer. Som Trine Baumbach siger det, hvis man er i tvivl, så må man jo spørge *"Er du med på den her?"* Fremstillingen i medierne er misvisende, og det er nemt at lade sig rive med i fortællingen af en enkeltstående sag, som ikke er retvisende for det generelle billede af vores retssamfund. Det er vigtigt, at vi ikke får skabt en generel holdning, der lyder, at man ved et 'uheld' kan komme til at voldtage en anden person. Det sker ikke i virkeligheden.

Den sidste pointe er måske den vigtigste for denne artikel, da denne især har været overset i medierne og af modstanderne af samtykkeloven. I virkeligheden retter kritikken sig ikke mod lovgivningen, men mod domstolene, som håndhæver af lovgivningen. For eksempel hvis man påstår, at en uskyldig person er blevet dømt for voldtægt, så kritiserer man domstolene, der åbenbart har dømt forkert. Det er ikke en kritik af loven som sådan. Det er en overset pointe, som i virkeligheden understreger noget fundamentalt: vi har grundlæggende et velfungerende retssamfund, hvor man er uskyldig til det modsatte er bevist. Bevisbyrden er tung, særligt i voldtægtssager, og der er ingen, der bliver dømt, medmindre anklagemyndigheden har løftet bevisbyrden ud over enhver rimelig tvivl.

Revolutioner og international ret

– Hvordan kan man lovligt støtte en oprørsgruppe?

SKREVET AF

Frederik Mathias Torp

1. Introduktion

"I må ikke vakle" sang de "Lige som vores faldne helte, som kæmpede for demokratiet... lad os stå stærkt i revolutionen og stå i mod... Blodet i gaderne er ikke tørt endnu" Sådan lød det fra Thu Saws guitar, da han under solenergi drevet lys satte sig til at spille "Kabara Ma Kyay Bu" ("Indtil verdens ende") oprørernes slagsang. Thu Saw tilhører Albinotiger bataljonen, som er en paramilitær gruppe, der tilhører "The Peoples' Defence forces", oprørshæren skabt af "The National Unity Government" ("NUG") i eksil, som er den primære modstands kraft til Myanmar's Militær diktatur, der kæmper for at opnå demokrati i Myanmar.

Udover de til dato mest kendte konflikter som krigen mellem Ukraine og Rusland og Israel og Gaza, er der et hav af konflikter i verden, der ikke tager lige så meget fokus i medierne. Dette gælder særligt intra-statslige konflikter, eller som man bedre kender dem borgerkrige. Borgerkrige kan være mudrede affærer, som krigen i Sudan mellem to krigshærer, mens det i andre tilfælde kan være revolutioner i kamp for at skabe en bedre tilværelse. Under alle omstændigheder og af flere ofte politiske årsager ses det at tredjestater har blandet sig i borgerkrige, både til støtte for demokratiske såvel som autokratiske regimer, men også

ofte til støtte for oppositionen i krig mod regimet. Hvilket åbner op for spørgsmålet, er det overhovedet lovligt under international ret at sende våben eller tropper til Thu Saw og hans albino-tigere og aktivt støtte en oprørsgruppe eller strider det med international ret at støtte revolutioner og oppositioner?

2. International ret – Grundlaget.

Traditionelt er international ret defineret som det retsområde, der regulerer forholdet mellem stater eller mellem stater og internationale organisationer. Så konflikter som borgerkrig, revolutioner og oprør falder lidt udenfor dets traditionelle scope på trods af, det ofte ses at tredjestater griber ind og intervenserer i andre staters interne konflikter.

I virkeligheden er det mest slående ved området reelt manglen på regler som regulerer det, international ret har stærke regler og traditioner for jus ad bellum eller regler for konflikter mellem stater, og derudover meget klare regler for jurisdiktion og territorium for stater, hvilket netop skyldes at international ret er skabt af stater primært for stater, andre enheder end stater har reelt kun en begrænset indflydelse på international ret.

International ret eksisterer derved først og fremmest for at beskytte stater, og det er derfor ikke så underligt at der ikke er meget regulering omkring, borgerkrig og oprør, da det jo i virkeligheden er den største trussel mod en stats eksistensgrundlag. På trods af dette, findes der så en legitim mulighed for andre stater at støtte folk som Thu Saw i hans

kamp for frihed og de grundlæggende rettigheder som vesten nyder godt af på daglig basis?

3. Konceptet intervention

Når tredjestater blander sig i andre staters affære, bliver det karakteriseret som intervention. Umiddelbart kan man opdele intervention i to hovedkategorier på baggrund af måden der interveneres på. Der skelnes traditionelt mellem ikke tvungen og tvungen intervention, der primært adskiller sig ved brugen af "*use of force*".

Tvungen intervention er karakteriseret ved "*use of force*" typisk i form af indsættelse af tropper i et land eller ved levering af andre militære midler. Tvungen intervention vil som det klare udgangspunkt være omfattet af reglerne for jus ad bellum og er efter artikel 2 (4) af FN chartret i strid med folkeretten, og kræver særlig legitimation for at kunne retfærdiggøres. Ikke tvungen intervention er mere nuanceret, da det er karakteriseret ved, der ikke er "*use of force*". Selvom det ikke er reguleret i FN chartret, er det traditionelle udgangspunkt princippet om "*non-intervention*", at interstatslige konflikter er interne og bliver klaret af staten selv. Princippet er

segmenteret af Den Internationale Domstol i Haag ("ICJ") i Nicaragua casen som en del af "*customary international law*". I visse tilfælde kan ikke tvungen intervention dog være lovligt, som ved økonomiske sanktioner, da stater som udgangspunkt selv har ret til selv at styre deres økonomiske politik.

Hvordan ulovlig intervention så kan retfærdiggøres og er et omstridt emne i international ret, men først og fremmest kan den legitimeres på baggrund af samtykke fra stater. Dette er typisk kendt i Afrika og Mellemøsten, hvor stater her har givet tilladelse til, at vestlige styrker har kunne intervenere mod islamistiske oprørsgrupper til støtte for staten. Da oprørsgrupper ingen retstilling har i international ret, så kan samtykke ikke som udgangspunkt lovliggøre støtte til Thu Saw eller lignende oprørsgrupper og intervention til fordel for oprørsgrupper, er en gråzone i international ret.

4. Intervention til støtte for revolutionen.

Er der en løsning på denne gråzone, så der kan ydes støtte til Thu Saw og hans albinotigere? Da det er fastlagt i folkeretten at intervention til støtte for en stat kan retfærdiggøres på baggrund af samtykke fra den stat der interveneres i, opstår der naturligt et spørgsmål, om det samme gælder for oprørsgrupper, hvis de giver deres samtykke til intervention på deres side?

Det helt klare folkeretligeudgangspunkt er her et nej, ICJ fastslog i Nicaragua casen at intervention til støtte for oprørsgrupper er en *prima facie* overtrædelse af normen om "*non-intervention*" og "*the use of force*". Dette er desuden uddybet i deklARATIONEN om Venskabelige relationer mellem stater og Aggressions definitionen fra 1974, som er de ledende dokumenter på området fra FN.

Virkeligheden er dog altid noget mere nuanceret end som så, og intervenerende stater har søgt at modificere det

ovennævnte udgangspunkt. Der kan i dag argumenteres for to løsninger, der kan bruges til at legitimere intervention til støtte for en oprørsgruppe. De er dog begge kontroversielle og op til diskussion i folkeretten.

Den første mulighed for at komme en oprørsgruppe til støtte er såkaldt humanitær intervention, altså intervention med militær magt for at stoppe overtrædelser af fundamentale menneskerettigheder for civile borgere i den stat der interveneres i. Interventionen er her uafhængig af oprørsgruppens samtykke, men sker alene for at beskytte civile i konflikten. Problemet ved denne type intervention er, at den ikke nødvendigvis er direkte til støtte for oppositionsgruppen eller oprøret, men alene har til formål at sikre den civile befolknings fundamentale rettigheder, hvilket kan ske i samarbejde med en oppositionsgruppe, men ikke nødvendigvis kan lede til en direkte støtte af oppositionsgruppens formål om at overtage magten i staten.

Den anden af disse løsninger relaterer sig til legitimation og anerkendelse. Hvis en oprørsgruppe i opposition kan blive anset som den legitime statsmagt, vil en hver intervention til støtte for gruppen blive behandlet som

støtte for staten og derved kunne legitimeres på baggrund af samtykke. Det er dog en mudret affære hvornår en oppositions gruppe skal anses for at være den legitime statsmagt, men Eliav Lieblich forfatter til bogen *"International Law and Civil Wars Intervention and Consent"* præsenterer gennemgående to retninger.

For det første, internationalt anerkende overgangsregeringer sat op i forsoning på en konflikt eller som midlertidig løsning, kan fordre at en gruppe andre end den tidligere statsmagt bliver den legitime statsmagt. Dette ses ofte når det internationale samfund bryder ind i borgerkrige uden at støtte en specifik side og prøver at skabe en foreningsregering, hvilket i visse tilfælde kan lede til at den regering reelt står uden nogen de facto statsmagt, som det var tilfældet i Somalia ved overgangsregeringen sat op af FN, som i længere tid nød international anerkendelse uden at have nogen reel indflydelse.

Den anden retning relaterer sig til det tidligere nævnte princip om effektiv beskyttelse af fundamentale rettigheder som den afgørende faktor. Princippet bag denne retning bygger på tilfældet hvor den etablerede stat fejler i sin beskyttelse af fundamentale rettigheder, men når opposition i oprør er i stand til at garantere dem, taler dette for oppositionens anerkendelse som

den legitime regering. Dette var bl.a. tilfældet i Libyen, hvor det Transitional National Council gradvist af det internationale samfund blev anerkendt som den legitime regering i Libyen, på trods af Gadaffi styret stadig besad store dele af Libyen, da det bedre kunne sikre fundamentale rettigheder. Det er dog værd at bemærke at interventionen til fordel for TNC var på baggrund af et mandat udstedt af FN-sikkerhedsråd og derfor nød en vis international legitimitet. Det er usikkert om ensidig anerkendelse af oppositionen som den legitime regering kan ske uden et sådant mandat.

5. Hvad betyder det for Albinotigerne?

Overordnet er der visse argumenter der kan benyttes for at legitimere intervention for oppositionen i borgerkrige, men i manglen på reelle internationale regler der regulerer intervention, vil det som udgangspunkt falde på et politisk spørgsmål. Interventionen vil ske på baggrund af en politisk interesse og derefter efterfølgende søges legitimeret, så vidt det er muligt. Vender vi tilbage til Albinotigerne og Thu Saw, så er det desværre ikke til deres fordel. Selvom der kunne argumenteres for både almindelig humanitær intervention eller legitimering af den NUG som den rette statsmagt i Myanmar på et humanitært grundlag, er det usandsynligt, det vil fordre nogen nærmere støtte. I Myanmars tilfælde er der ikke det større internationale politiske incitament til at skabe legitimation for at støtte oppositionen til militærregimet. Så selvom Thu Saw reelt kæmper for værdier som FN og det internationale verdenssamfund generelt prøver at promovere, fejler det selvsamme samfund ved sine regler at kunne støtte Thu Saw.

Hvis man ønsker at læse mere om Thu Saw og konflikten i Myanmar, er hans historie fra en glimrende the Economist 1843 artikel under navnet *"Rum and coke and automatic rifles: Myanmar's Gen Z guerrillas"*

Diversitet i den juridiske branche

– eller mangel på samme?

SKREVET AF
Sine Madsen

Reflekterende praksis gavner juridisk praksis ifølge Karnov, og med de ord blev deres brancherapport *"Fremtidens Jurist 2023"* offentliggjort. Rapporten er lavet af Karnov i samarbejde med DJØF Advokat og Danske Advokater og tager temperaturen på den juridiske branche.

Et af hovedtemaerne i rapporten drejer sig om målsætninger for lige vilkår, hvor fire ud af fem mener, at ligestilling kan forbedre den generelle arbejdsglæde for den enkelte medarbejder. Men på trods af dette inkluderende synspunkt indikerer årets svar også, at diversitet og lighed i den juridiske branche ikke er blevet opnået i det omfang, man burde kunne forvente. Modstridende perspektiver mellem kvinder og mænd viser, at oplevelsen af dette område stadig variere betydeligt afhængigt af køn.

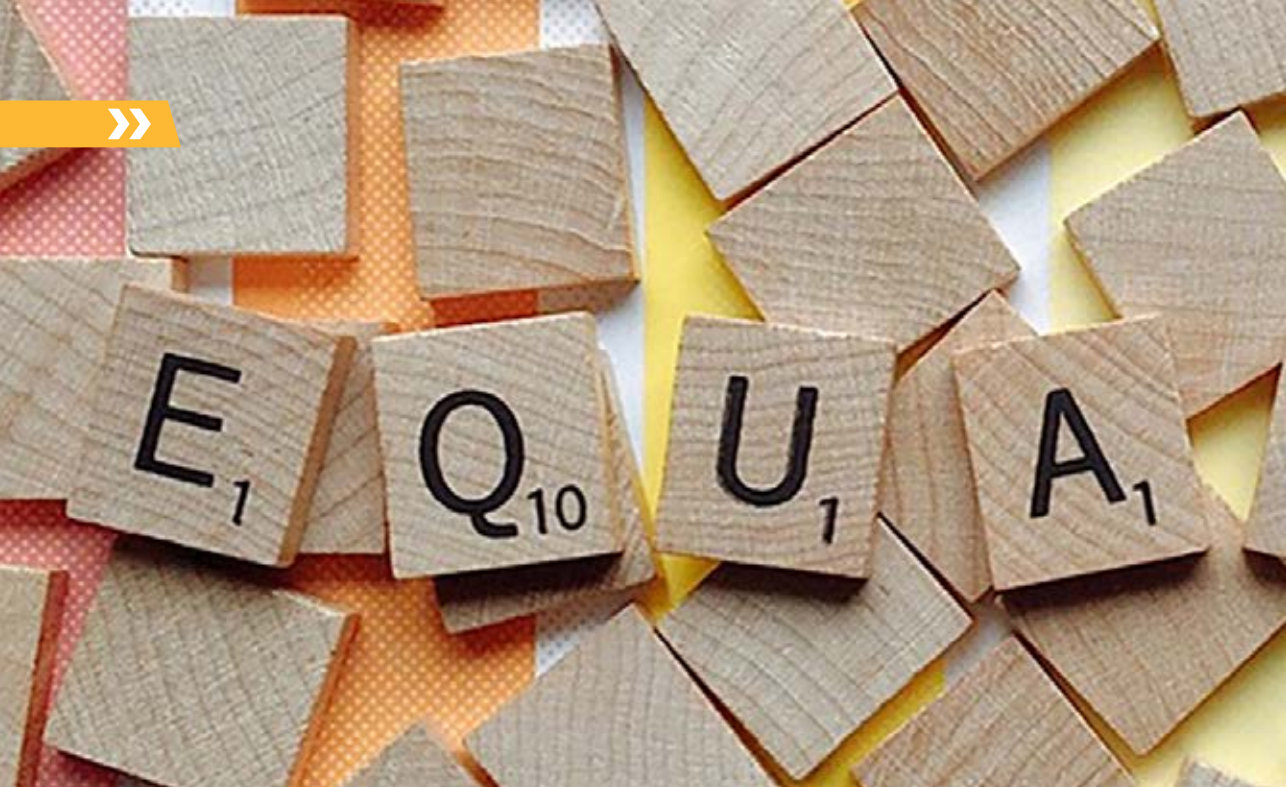
Kvindelige juristers opfattelse af lønforskelle, muligheder for karrierefremgang og erfaring med ikke-inkluderende adfærd adskiller sig væsentligt fra, hvad deres mandlige kolleger oplever. Christian Groes, der er antropolog ved Roskilde Universitet med speciale i blandt andet køn, etnicitet og ligestilling, mener at det kan skyldes, at mænd ikke kan se de usynlige strukturer, som nogle gange giver dem særlige privilegier. Hvis man kaster et hurtigst blik ned over de store advokathuses partnerlister, springer det i øjnene, at en stor del af ansigterne er hvide mænd.

Derfor kan det også virke bemærkelsesværdigt, at en stor del af de mandlige advokater ikke anerkender, at det er mere udfordrende for kvinder end mænd at avancere til ledelsespositioner i branchen. Ifølge *"Fremtidens Jurist 2023"* er kun 30% af de adspurgte mænd enige i, at kvinder har sværere ved at nå topposter. Til sammenligning mener 61% af de adspurgte kvinder det. Derudover mener kun 17% af mændene, at der er en lønforskel i forhold til køn, mens 50% af kvinderne er enige i dette. Forklaringen kan ifølge Christian Groes skyldes, at der er en velkendt bias i den måde mænd og kvinder oplever verden på. Christian Groes udtaler til Karnov, at *"[M]ænd oplever af gode grunde ikke det, som kvinder oplever. Der er tale om forskellige erfaringsverdner hos de to køn, og det er ret velkendt"*.

Christian Groes forklarer, at *"en erfaringsverden er den verden af erfaringer, man som menneske har opnået gennem sit liv. Og kvinders og mænds erfaringsverden ser forskellige ud, når det kommer til ligestilling, fordi kvinder måske har oplevet at få mindre i løn eller blive fravalgt til en lederstilling, måske på grund af graviditet eller noget andet kønsspecifikt. Samtidigt kan kvinder kigge ud og erfare, at der er færre kvinder i lederstillinger og lønforskel"*.

På den anden side eksisterer mændenes erfaringsverden, og her påpeger Christian Groes, at mænd måske ikke er

fuldt opmærksomme på de usynlige strukturer, som kan give dem nogle privilegier, som kvinder ikke har. Dette skyldes muligvis, at mænd kan have en form for 'privilegieblindhed', fordi de ikke selv oplever de udfordringer, som kvinder gør. Mænd har måske en klar opfattelse af, alle kan komme frem, hvis man arbejder hårdt for det, fordi det er deres egen erfaring.

En anden forklaring på den betydelige forskel i oplevelsen af ligestilling blandt kvindelige og mandlige jurister, som Christian Groes påpeger, er egeninteresse. Med dette mener han den personlige interesse i at opnå de bedste vilkår for sig selv. Groes forklarer, at mænd f.eks. kan have en interesse i at bevare status quo, da det favoriserer dem, og dermed er status quo i deres bedste interesse. Når der arbejdes for mere ligestilling, kan nogle mænd frygte at miste nogle af privilegier, de har. Christian Groes siger, at *"[D]et kan være et udtryk for, at man godt kan se, at der er færre kvinder, men man mener ikke, det er et problem, fordi hvis man gør de til et problem, så kan det udfordre mændene og deres lederpositioner rundt omkring. Der er en egen interesse i, at man som mand ikke vilsættes bagud, fordi kvinder prioriteres"*.

I *"Fremtidens Jurist 2023"* er der også undersøgt, hvorvidt ligestilling og diversitet er vigtigt i ledelseslagene inden

for den juridiske branche, og her er der igen en betydelig forskel i svarene mellem mænd og kvinder. Mens 46% af kvinderne mener, at det er vigtigt med en ledelse, der afspejler diversitet, er kun 23% af mændene, der er enige i det. Desuden svarer 65% af kvinderne, at manglen på ligestilling gør en virksomhed mindre attraktiv, sammenlignet med 43% af mændene. Christian Groes forklarer, at denne forskel i holdninger muligvis kan tilskrives behovet for forbilleder. I en branche, der historisk set har været domineret af hvide mænd, er det afgørende for dem, der ikke er en del af denne majoritet, at have forbilleder, der repræsenterer dem. Derfor er der muligvis flere kvinder, der finder nødvendigt at have mangfoldighed i ledelsen, da mænd sjældent har oplevet behovet for diversitet i samme grad på grund af deres dominans i branchen. Diversitet i ledelseslagene skal ikke kun fungere som forbilleder, men også som en måde at sikre, at forskellige perspektiver og erfaringer tages i betragtning i beslutningsprocessen. Dette er afgørende for at skabe en mere inkluderende arbejdsplads, der afspejler samfundet.

"For mænds vedkommende, kan der være den her holden fast i, at manglen på diversitet og ligestilling ikke er et problem. For hvis der ikke er et problem med ligestilling og diversitet, jamen så er det jo ligegyldigt, hvem der sidder på toppen, så er det jo bare de bedste, der sidder der" siger

Christian Groes, og fortsætter: *"Og det handler så om, at der ikke er en bevidsthed om de bias'er, der kan være, og de usynlige strukturer, der forhindrer nogen i at nå til toppen".*

Historisk set er der nogle faktorer, der har haft en betydelig indvirkning på den kønsmæssige forskel inden for den juridiske branche. Disse faktorer afspejler ikke kun tendenser i samfundet som helhed, men de er også mere udtalte i den juridiske branche på grund af den traditionelle opfattelse af, at en jurist, advokat eller dommer som oftest er en mand. Denne klassiske fortælling har dybe rødder i samfundets bevidsthed, og det kommer til at tage lang tid at lave om på, men det er klart, at det er fasttømret i folks bevidsthed, at den juridiske verden er en mande-verden, siger Christian Groes.

Rasmus Thingholm, der er formand for DJØF Advokat og næstformand i DJØF, bemærker at diversitet i høj grad drejer sig om køn. Dette synspunkt er forståeligt, når man gransker besvarelserne i dette års udgave af *"Fremtidens Jurist"* og de relevante statistikker om branchen. Ifølge ham blæser forandringens vinde hen over advokatbranchen i disse år, for selvom advokatbranchen stadigvæk er en attraktiv branche at gøre karriere i, så ulmer der en hidtil uset uro under overfaldet. Det kan ses i den seneste tid, hvor emner som fleksibilitet, mental trivsel, work-life balance, barselsvilkår

og ikke mindst ligestilling, diversitet og inklusion fylder langt mere i både medarbejdernes, kundernes, branchemediernes og advokatvirksomhedernes bevidsthed.

Som eksempel henviser Rasmus Thingholm til resultaterne fra *"Fremtidens Jurist 2020"*, hvor 59% af respondenterne svarede, at der var for lidt diversitet i ledende stillinger, og i aldersgruppen 23-29 år var dette endda 67%. Dette års rapport bekræfter også, at mange respondenter er opmærksomme på vigtigheden af øget ligestilling, diversitet og inklusion i branchen. Rasmus Thingholm bemærker, at diversitet oftest kommer til at handle om køn, og dette synspunkt er også forståeligt, når man ser på tallene fra *"Fremtidens Jurist 2023"*. I dag udgør to ud af tre af landets jurastuderende kvinder, mens to ud af fem af landets advokater er kvinder. Imidlertid ser det anderledes ud på partner- og ledelsesniveau i landets største advokatvirksomheder, hvor kun hver syvende partner er en kvinde.

Der er dog heldigvis igangsat flere gode initiativer med henblik på at adressere diversitetsudfordringerne i den juridiske branche. Et af disse initiativer er den Erhvervs-ph.d., som antropolog Pernille Slots Lysgaard indledte i samarbejde med Advokatsamfundet i 2021. Projektet har til formål at afdække de bevæggrunde, som

kvinder har for at vælge en karriere i advokatbranchen fra, og hvordan narrativer om køn, talent og ledelse bliver udlevet i praksis. Tidligere formand for Advokatrådet Peter Fogh udtalte, at "[F]orskningsprojektet igangsættes i en tid, hvor fokus på at få flere kvindelige ledere er større end nogensinde før. Der er noget skævt i, at advokatstanden ikke kan fastholde en stor talentmasse af kvindelige advokater og ledere og dermed ikke formår at afspejle det omkringliggende samfund. Vi mener faktisk også, at det vil være bedre for vores retssamfund, at afspejlingen af mænd og kvinder er balanceret, da det er med til at give et bedre indblik i klienternes vilkår og problemstillinger, og da det er udtryk, for, at vi tager samfundsansvar". En af ambitionerne med projektet er desuden at give det øvrige erhvervsliv og politikerne nogle redskaber til, hvordan der etableres et arbejdsmarked, der er mere attraktivt for kvindelige ledere. Resultaterne af projektet forventes udgivet senere i år.

Der er mange argumenter for at øge diversiteten og styrke inklusionen bredt i en advokatvirksomhed. Flere undersøgelser viser, at mere diversitet bl.a. øger kvaliteten af de beslutninger, der træffes i virksomheden, at diversitet er vigtigt for bedre at kunne spejle og forstå ens kunder

og det omkringliggende samfund, og at diversitet er et afgørende parameter for at kunne tiltrække og holde på de talenter, so er advokatkontorets vigtigste aktiv.

Det kan være en svær opgave at løfte, men det er nødvendigt, hvis advokatbranchen skal være et sted, hvor flere talenter kan se sig selv. Derfor skal ledelsen udvise mod og vilje til at tage de svære samtaler, ligesom alle skal være mere nysgerrige på vores kolleger og være bevidste om egne bias. Det er afgørende at fortsætte med at implementere initiativer og politikker, der ikke kun fastholder flere kvinder, men også sikrer deres muligheder for at avancere til ledelsespositioner. Dette arbejde er en langsigtet indsats, men det er nødvendigt for at skabe en mere ligestillet og mangfoldig juridisk branche, hvor talent og potentiale vægtes højere end køn.

Der er derfor et også udtalt behov for at tænke ligestilling, diversitet og inklusion langt bredere end køn, så eksempelvis alder, etnicitet, religiøs overbevisning, seksuel orientering, kønsidentitet, handicap, funktionsnedsættelser, neurodiversitet, social baggrund etc. også integreres i advokatvirksomhedernes diversitetsstrategier og handleplaner.

Præcedens er noget, man skaber

Vi tror på, at den bedste måde at inspirere til forandring, i den fremtid vi og vores kunder møder, er at blive ved med at være nysgerrige og udforske, hvad der vil forme fremtidens virksomheder.

Vil du være med til at møde nye udfordringer og yde værdifuld rådgivning til vores kunder sammen med os?

Horten er en full-service advokatvirksomhed med mere end 350 specialister og 65 års erfaring, hvor du har mulighed for at udvikle dig indenfor flere juridiske områder.

Læs mere om dine karrieremuligheder på horten.dk/karriere

Følg os på:

HORTEN

Find a way

Hvad skal vi gøre for det 12-tal?

På juridisk fakultet modtager du en karakter, når du afleverer en skriftlig eksamen. Begrundelsen bag denne karakter, feedback eller råd til hvordan du kan gøre det bedre næste gang, har du ikke krav på. I en tid hvor besparelser på universitetsområdet vokser og ressourcerne til feedback og vejledning er knappe, kaster vi derfor lys på feedback-kulturen på jura og anskueliggør, hvordan du som studerende bedst kan lære af dine fejl og blive så dygtig en jurist som mulig

SKREVET AF
Mathilde Bloch

De studerende savner feedback

Feedback er en central metode til at styrke det faglige udbytte for studerende og kan i høj grad bidrage til at maksimere læringskvaliteten på en universitetsuddannelse, det viser samtlige moderne universitetsundersøgelser og -forskningsprojekter. Kort sagt fremmer feedback forståelsen og forbedrer vores præstationer, så det er næppe overraskende, at vi studerende gerne vil modtage det. En nyere rapport fra Dansk Evalueringsinstitut afslører dog, at hver 3. studerende på videregående uddannelser oplever, at de ikke modtager tilstrækkelig feedback fra underviserne på deres uddannelse og at det særligt er de universitetsstuderende, som savner feedback. Samme rapport viser endvidere, at 8 ud af 10 studerende aktivt bruger den feedback, de modtager til at forbedre deres læring og præstationer på studiet. Og det er netop, hvis manglen på feedback reelt kommer i vejen for effektiv læring blandt de studerende, at den bliver at betragte som en problematik.

Hvad gik der mon galt?

På juridisk fakultet ses længslen efter feedback blandt de studerende særligt i manglen på begrundelse af karakterer, herunder særligt ved de større skriftlige eksamensprojekter, som ikke har en udførlig rettevejledning klar til at blive downloadet i Absalon. Mange studerende oplever, efter at have prøvet kræfter med sådanne opgaver, at det kan være svært at vide, hvad der mon specifikt gik godt eller skidt, hvad der skal fylde mere eller mindre og i det hele taget, hvad der skal til, for at gøre det endnu bedre næste gang. Forestil dig eksempelvis en jurastuderende på femte semester, som gør sig umage med at aflevere en skriftlig projekteksamen i et valgfag og modtager en middelkarakter. Hvordan skal denne bære sig ad med at stile efter 12-tallet til bachelorprojektet i foråret *uden konkret feedback*?

Summativ feedback som drømmescenarie

Præcis hvordan er det så, de studerende drømmer om at modtage feedback på juridisk fakultet? Lad os igen tage udgangspunkt i vores femtesemestersstuderende, som fire uger efter sin projektskatsamen sidder skuffet og fortvivlet og stirrer sig blind på det lille, etcifrede tal i resultatfanen på KU-net. Vedkommende er kun interesseret i én ting; at vide *hvorfor*. Den studerende drømmer om en udførlig evaluering af sin faglige indsats, en uddybning af hvad der skulle have været anderledes og hvis og hvordan opgaven levede op til læringsmålene og bedømmelseskriterierne. Dette kaldes *summativ feedback*, dvs. bagudrettet feedback på en allerede afsluttet præstation, og dét er der mange jurastuderende, som savner på juridisk fakultet. Det er ikke så underligt endda, for det er især denne evalueringsform, de studerende har været vant til i eksempelvis gymnasiet, og som mange har haft positiv erfaring med samt oplevet at blive bedre klædt på til fremtidige, akademiske præstationer af. Så hvis summativ feedback er både godt og effektivt, hvorfor har vi så ikke mere af det på juridisk fakultet?

Tidskrævende og dyrt

Selvom de studerende godt kan drømme om udførlig, summativ feedback til at understøtte enhver skriftlig eksamenskarakter, er der nogle realiteter at se i øjnene. Ønsket om summativ feedback bliver nemlig hurtigt både tidskrævende og dyrt: *"Jeg tror, I er på vej et forkert sted hen, for det vil koste rigtig mange ressourcer. Hvis censor og eksaminator skal til at sætte sig ned og begrunde og give råd til, hvad man skal gøre anderledes til næste skriftlige opgave, så er vi ude i, at de skal have ekstra løn for det, og det er den mest uhensigtsmæssige måde at bruge ekstra ressourcer på. Derudover er den feedback, der vil blive givet, på et produkt I har lavet her og nu, og der er ingen som helst sandsynlighed for, at det nødvendigvis vil give mening eller få relevans for den næste opgave, I skal aflevere"*, mener ph.d., studielektor og fagleder på faget retshistorie på juridisk fakultet, Pernille Ulla Knudsen.

Feedback-mulighederne på fakultetet hænger således i høj grad sammen med de ressourcer, som er til rådighed, og hvordan disse udnyttes på bedste og mest effektive vis. Denne pointe understøttes endvidere af prodekan for uddannelse på Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet, Liselotte Madsen: *"Fakultetet har kun en interesse i at give den feedback, der kan medvirke til, at I får de bedste muligheder for en god uddannelse, men det er desværre også et ressourcespørgsmål"*. Om prioriteringen af fakultetets ressourcer uddyber Liselotte videre: *"Fakultetet har valgt at tilrettelægge undervisningen på de obligatoriske fag på bacheloruddannelsen med stor vægt på undervisning på seminarhold. Dette er for at have fokus på dialog og feedback, netop fordi forskning viser, at dette giver den bedste dybdelæring. Forelæsninger ville være billigere, men vi prioriterer og investerer i seminarundervisning for mindre hold for at øge læringen"*.

Vi kommer således næppe uden om, at vi står midt i en tid, hvor universitetsområdet beklageligvis er spændt hårdt for økonomisk, og ressourcerne til feedback langt fra er uendelige. Det er derfor en fordel som studerende at kunne se indad og overveje, hvordan vi så kan optimere vores feedback-udbytte med midler og værktøjer, som i forvejen står til rådighed for os på fakultetet, så mangel på feedback ikke kommer i vejen for effektiv læring.

Bedre udnyttelse af aktuelle tilbud og formativ feedback

Det første, aktuelle tilbud om feedback, som kan udnyttes i højere grad er muligheden for at aflevere øvelsesopgaver og gruppeoplæg til sine undervisere: *"Det handler om at udnytte de muligheder der er løbende i den seminartilrettelagte undervisning. Det er dér, jeg kan se et kæmpe potentiale for at lære af feedback"*, lyder det fra fagleder, Pernille, som mener, at; *"[...] læringen af denne proces er utvivlsom, men det kræver, at de studerende får afleveret opgaverne og oplæggene undervejs"*.

Fagleder, Pernille, er fortaler for evalueringsformen *formativ feedback* som, modsat *summativ feedback*, gives undervejs i en arbejdsproces til den studerende. Hun benytter begrebet *feedforward*, som handler om at inddrage de studerende i deres egen læringsproces ved at hjælpe dem undervejs i arbejdet til at komme tættere på læringsmål og kvalitetskriterier: *"Det jeg mener, I har brug for, det er feedforward, dvs. feedback mens I er i processen. Når I får almindelig feedback, er der tale om en karakter, eller en kommentar om, hvad I kunne have gjort bedre, men ikke med noget henblik på, at I skal blive bedre. Med feedforward kan man gøre jer bedre, mens det ikke koster noget"*.

Netop denne praktisering af *feedforward* kan man som studerende prøve kræfter med ved udnyttelse af et andet aktuelt tilbud på fakultetet, nemlig vejledning. I forbindelse med aflevering af større skriftlige opgaver stilles der ofte tilbud om vejledning og klyngevejledning såvel som projekt-bazarer til rådighed, og her er gode muligheder for at sparre med undervisere såvel som medstuderende og netop få indbygget feedbacken undervejs i en skriveproces. *"Der er jo også et skrivekursus for jer på bacheloren, som er super godt, og det er der ikke ret mange, der kommer til,"* oplyser Pernille endvidere.

Fremtiden for feedback-kulturen på jura

Feedback er utvivlsomt et ganske populært emne inden for det danske universitetsmiljø og dets vigtighed skal bestemt ikke underkendes. Moderne feedbackværktøjer såsom *blended learning*, *peer-feedback* og *feedforward* ser ud til at være kommet for at blive, så spørgsmålet er;

hvordan bruger vi bedst disse værktøjer for at sikre en god og sund feedback-kultur på juridisk fakultet? ”*Det vil kræve et samarbejde. Det vil kræve, at I lige så gerne vil det som os. Og i virkeligheden vil det kræve mere af jer, fordi I skal være parate til at vise jeres sårbarhed og få at vide, at I kan blive bedre. Det er afgørende, at I får det læringsmod, hvis vi skal have trivsel her på stedet*”, lyder rådet fra fagleder, Pernille.

Ingen opskrift på 12-tallet

Selvom vi naturligvis stadig godt må drømme om de kostbare, tidskrævende, faglige begrundelser på vores skriftlige karakterer, må vi formentlig se i øjnene, at selv ikke den grundigste summative feedback nogensinde kan blive en decideret opskrift på, hvordan man går op og laver 12-tallet til den næste eksamensopgave. Realistisk set er feedback-området formodentlig heller ikke noget, fakultetets økonomi vil tillade kommer allerhøjest på dagsordenen inden for nærmeste fremtid. Som landet ligger lige nu er den bedste mulighed for de studerende, som ønsker at forbedre præstationsevnerne og optimere læringen, nok derfor at benytte de eksisterende feedback-tilbud så meget som overhoved muligt og sørge for at gå i dialog med ledelsen, såfremt man brænder inde med tanker og idéer. Fakultetets prodekan for uddannelse, Liselotte, understreger, at hun anser det for én af sine fornemmeste opgaver at tilbyde de studerende de bedste muligheder for god uddannelse og på trods af snævre økonomiske rammer i fremtiden understreger prodekanen; ”[...] *at vi gerne vil investere i uddannelse og faktisk forsøger at gøre os umage med at tilbyde de bedste vilkår under de givne ressourcemæssige rammer. Alt sammen i løbende faglig dialog med de to relevante studienævn*”.

Afslutningsvist skal der således lyde en opmuntring til den studerende, som savner feedback og gerne vil forbedre sig: lær dig selv at være sårbar; aflévér dine øvelsesopgaver, selvom de muligvis ikke er perfekte, få sparret med dine medstuderende, selvom det kan være intimiderende og få stillet alle dine spørgsmål, store som små, til dine vejledere og endelig; vær klar til at lære af dine fejl, for det er først dér, du bliver rigtig dygtig.

På besøg hos studenter- foreningerne på Det Juridiske Fakultet

SKREVET AF

Milla Damsgaard

I forbindelse med semesterstarten 2023, besluttede jeg mig for, at jeg ville besøge nogen af de foreninger vi har på Det Juridiske Fakultet. Der er anno 2023, 26 foreninger, der hver især sidder med deres specifikke område. Hvad enten det er studenterpolitisk, en forening med fokus på det sociale fællesskab eller en forening, hvor kerneelementet ligger i det faglige, er der ingen tvivl om, at foreningslivet på Det Juridiske Fakultet er af en særlig drivkraft. Jeg har været så heldig at få lov til at tale med 9 af foreningerne på jura, og på den måde fået et unikt indblik i, hvordan det er at drive forening på Det Juridiske Fakultet.

I dette blad får i lidt at vide om en af de yngste foreninger på fakultetet. I kan læse om resten af foreningerne på vores hjemmeside, hvor vi vil udgive løbende. God læselyst

Foreningsmessen i 2023 med bestyrelsesmedlemmerne Bitten Vestergaard, Elias Kjær, Helena Sindt og Maria Haar.

Legal Diversity

Foreningen Legal Diversity er en af de nyopstartede foreninger på fakultetet. Foreningen blev stiftet i sommerferien 2023 af Emilie Le Graff, der på daværende tidspunkt lige havde afsluttet 4. semester. »Årsagen til at jeg stiftede foreningen var, at jeg syntes der manglede et bredere diversitets- og inklusionsbegreb« fortæller Emilie Le Graff.

En ny forening med mål for diversitet og inklusion

Foreningens formål er at opnå en bredere repræsentation af køn, race, alder, etnicitet og religion. Legal Diversity har en forhåbning om at skabe rum til og for "Det hele menneske", samt til en bredere kreds af mennesketyper. Ifølge Legal Diversity sikrer en bredere repræsentation diversitet og inklusion i en højere grad. Om den bærende tanke bag foreningen forklarer Emilie Le Graff: »Vi vil gerne skabe plads til "Det hele menneske", således, at der er plads til at tale om at være tilknyttet psykiatrien eller være psykisk sårbar på studiet og på arbejdspladsen. Vi vil også skabe plads til flere mennesketyper, ved blandt andet at øge kendskabet til og anerkende folks forskellige præferencer«.

Legal Diversity tilbyder et fagligt forum og netværk for studerende, der efter Emilie Le Graffs egne ord »ønsker at forbedre diskursen, diversiteten og et sundere miljø i erhvervslivet«.

En bred vifte af arrangementer

Selvom Legal Diversity er forholdsvis nyopstartet, byder foreningen dog på flere arrangementer allerede. »Et internt arrangement kan bestå i et oplæg eller samtaler, der har til formål at guide eller vejlede de studerende om, hvor de kan søge hjælp på Københavns Universitet. Generelt vil vores interne arrangementer fokusere på de studerende på Københavns Universitet eller i et tæt samarbejde med universitetet« forklarer Emilie Le Graff.

»Vi har tidligere haft et arrangement i samarbejde med Københavns Universitet, hvor vi vejleder i, hvordan man som studerende kan søge om ekstra tid til eksamen. Derudover inviterede vi en masse seje studerende, der selv har oplevet eller fortsat oplever udfordringer på studiet og som i den forbindelse har fået et ændret studieforløb« tilføjer Emilie Le Graff.

Legal Diversity afholder også eksterne arrangementer, der kan bestå i foredrag, samtaler, virksomhedsbesøg eller paneldebatter, der har til formål at sætte et af de mange emner inden for diversitet og inklusion på dagsordenen. »Vores eksterne arrangementer er generelt fokuseret omkring erhvervslivet, og ofte i et samarbejde med eksterne partnerskaber«.

Oplevelsen til foreningsmessen

Man kan melde sig ind i Legal Diversity ved at "signe up" på foreningens hjemmeside. Foreningen kan desuden findes på sociale medier.

»Man skal melde sig ind i Legal Diversity, hvis man ønsker at støtte op om en trivsels-agenda, der gerne skulle munde ud i et mere mangfoldigt og inkluderende erhvervs- og studiemiljø« forklarer Emilie Le Graff.

For Emilie Le Graff var oplevelsen til foreningsmessen i forbindelse med den nye studiestart en særlig oplevelse: »Det var så fedt at møde alle de nye studerende, og være blandt mine søde bestyrelsesmedlemmer, der alle gjorde et fantastisk stykke arbejde. Tak til Bitten Vestergaard, Phung Bguyen, Ramon Wang Rasmussen, Marie-Louise Tanoh Ernst, Elias Kjær, Helena Sindt og Maria Haar«.

Mediernes dækning af pro palæstinensiskes demonstranter skaber unødige fjendebilleder

SKREVET AF
Rasmus Andersen

Krigen mellem Hamas og Israel havde ikke varet i mange minutter, før internettet flød over med rygter og falske historier. Og som så mange andre så jeg straks mod aviserne. Aviserne, der som fyrtårne skulle føre mig igennem mørket af misinformation. Derfor blev jeg også mundlam og såret, da jeg pludselig kunne læse mig selv beskrevet som terrorstøttende antisemit. Fordi jeg var gået på gaden i solidaritet med civile. Fordi jeg var på gaden for Palæstina. Fortællingen er heldigvis bare det: en fortælling.

Da Hamas angreb, befandt jeg mig på Vestbredden som menneskerettighedsobservatør i forbindelse med mit jurastudie, og de sidste par uger har jeg demonstreret i solidaritet med civile palæstinensere. Beskrivelserne i avisen på mit morgenbord afspejler ikke de mennesker, jeg har mødt på gaden. Jeg vil derfor tillade mig at komme med et andet perspektiv. På mennesker, der på fredelig vis har benyttet sig af deres forsamlings- og ytringsfrihed og som er blevet mødt med anklager om terrorstøtte, krigsønsker og antisemitisme. Ikke fra cyber-mobbere på sociale medier, men fra Politiken, Berlingske eller Weekendavisen. Jeg håber, at mit perspektiv kan modarbejde fjendebilledet. Jeg håber, at vi fremover vil værne om den offentlige debat med gensidig respekt, fordomsfrihed og forståelse. Jeg håber, vi kan begrave splittelsen herhjemme, så vi kan gå i gang med at hjælpe de civile i konflikten.

Lad os starte med den tilsyneladende ensidige solidaritet med Palæstina, som Weekendavisen beskriver som *“den kirurgisk selektive mobilisering af empati”*, og som Berlingske forklarer med en *“giftig blanding af terrorstøtte*

og terrorbenægtelse". Tillad mig at komme med en anden forklaring. Årsagen til vores fokus er, at demonstrationen er en, ja, demonstration. Det er ikke en mindehøjtidelighed, hvor vi tager afsked med de døde. Der er en demonstration, hvor vi kæmper for, at der ikke bliver flere, der skal dø. Og Hamas' bestialske angreb på israelske børn og civile er heldigvis under kontrol. Det er bomberegnet over Gaza ikke. Derfor står vi foran Christiansborg og kritiserer regeringens passivitet. Derfor står vi med Palæstina.

Og lad mig fremhæve et helt almindeligt karaktertræk ved enhver demonstration: man benytter sig af simple budskaber. Ikke fordi man indtager unuancerede og ekstremistiske synspunkter, men fordi det understøtter mobiliseringen af store folkemængder. Vi forventer heller ikke, at hver 20. demonstrant til kvindernes kampdag holder et pap-skilt op, hvor der står "*I øvrigt, har mænd det også hårdt*". I Weekendavisen går man så langt til at fremhæve kampråbet "*Børn i Gaza har ret til liv*", og sætter spørgsmålstegn ved, om vi demonstranter mon har empati med døde israelske børn. Noget jeg aldrig i mit liv havde forestillet mig, at jeg skulle blive spurgt. En absurd modsætningsslutning, der giver omtrent lige så meget mening, som at stille spørgsmålstegn ved, om vi har empati med børn på Vestbredden.

For at gøre det ensidige perspektiv krystalklart, vælger man i Weekendavisen at kritisere opfordringen til at boykotte Israel som "*hensynsløs*" og "*kynisk*" i lyset af Hamas' angreb. Undskyld jeg spørger, men hensynsløst for hvem? Boykot er et af de mest anvendte og effektive pressionsmidler, når der begås krigsforbrydelser. Hvad Israel for tiden gør hver evig eneste dag. Forestiller man sig, at vi skal vise vores respekt for døde civile israelere ved at ignorere muligheden for at redde civile liv i Gaza?

Det er svært at vælge én, men måske den mest forvrængende beskrivelse angår kampråbet: "*From The River to the Sea - Palestine Will be Free*". I Berlingske kobles kampråbet til Hamas, og i Weekendavisen kan man læse, at kampråbet er en opfordring til territorialkrig med "*lettere folkemorderiske undertoner*". En voldsom og blodig fortolkning, der i avisen udlægges som den eneste mulige. Vi demonstranter kan enten støtte eller benægte det, og i Politiken får vi hurtigt besked på at tage afstand til Hamas.

Nu har jeg boet i Østjerusalem i syv uger og kan berette, at den israelske fredsfløj demonstrerer mod besættelsen hver fredag. De samles med trommer og sang, og når de først i gang, er deres yndlings-kampråb "*From the River to Sea*". Israelere, der næppe fejrer Hamas eller opfordrer til krig. Jøder, der næppe opfordrer til folkemord. Man kan gruble over, hvorfor denne alternative fortolkning ikke fremgår af aviserne, men uanset hvad er avisernes fortolkning ikke den eneste. Det er bare den værste. Det skal selvfølgelig stå avislæseren frit for, om man fortolker kampråbet på den ene eller anden måde, og man må gerne kritisere anvendelsen af flertydige kampråb. Men uanset hvad er det dybt skadeligt for forståelsen og den offentlige debat, at man fratager os det valg og kun fremstiller krigs-fortolkningen.

Og ja, selvfølgelig var der et fåtal, der råbte mere ekstreme ting. Ting som "*Bye, bye Israel*", hvilket Politiken da også citerer. De kampråb tager jeg afstand til. Men

på samme måde er der til kvindernes kampdag pludselig en ivrig demonstrant, der råber *"Fuck mænd!"*. Det er næsten umuligt at undgå, at nogen råber noget ekstremt, når titusindvis af mennesker samles. Det er ærgerligt at læse om disse råb, men det hjælper ikke at fremstille det som om, at titusindvis har råbt hadefulde ting i kor. Ret skal være ret.

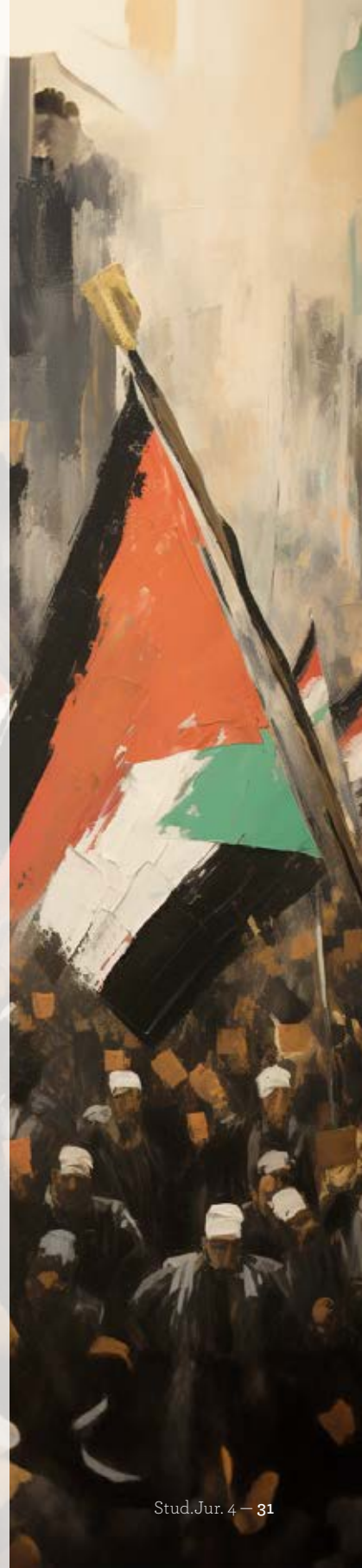
Ét sted i kaskaden af voldsomme anklager rammer aviserne et berettiget kritikpunkt. I kritikken af mennesker, der aktivt giver deres tilsyneladende uforbeholdne støtte til Hamas' angreb. Her vil jeg som jurastuderende lave en hurtig og vigtig sondring. Palæstinensere, herunder Hamas, har ret til modstandskamp i henhold til international ret. På samme måde som ukrainere mod Rusland. Men Hamas gik amok og likviderede børn og civile. Det er krigsforbrydelser, og det kan aldrig legitimeres. Uanset hvor umenneskelig situationen er i Gaza. Det er hele pointen med krigsforbrydelser. Men tillad mig også at fremhæve, at det præcis samme gælder for Israel. Israel må gerne forsvare sig selv. Men Israel er gået amok

og har begået krigsforbrydelser hver evig eneste dag siden angrebet. Brugt ulovlige våben, afskåret leveringen af livsvigtige forsyninger og bombet tusindvis af børn og civile. Det kan aldrig legitimeres. Og her har et utal af politikere og debattører, herunder Mette Frederiksen, gjort sig skyldig i præcis samme fejl: Ved at give sin umiddelbart uforbeholdne støtte til et angreb. Jeg tillader mig her at antage, at dette ikke skyldes, at statsministeren gnider sig i hænderne ved synet af døde børn i Gaza. Måske vi kan tillade os at antage det samme om et hold unge debattører uden spindoktorer eller årtiers erfaring i offentlig debat?

Hvis I endelig skal give jeres rå og uforfædte kritik, så gør det som det mindste konsekvent. I samme artikel, hvor Weekendavisen beskriver demonstrationen med alle de værste ord i ordbogen, beskriver man Israels behandling af palæstinenserne som *"hårdhændet og ofte hensynsløs"*. Helt ærligt, mand. Kom nu ind i kampen. Min dansk lærer i 3. klasse var hårdhændet og ofte hensynsløs. Hvordan sidder jeg tilbage med indtrykket af, at man er mere kritisk overfor demonstrationen i København end brugen af hvid fosfor i Gaza?

Tillad mig at slutte min kritik med lidt selvkritik: Det har været fejl. Selvfølgelig har der det. Ting er blevet sagt, der ikke skulle have været sagt. Billeder har været brugt, der ikke skulle have været brugt. Fejl er forventelige, men solidaritet med civile må aldrig kunne forveksles med antisemitisme. Hvis nogen har oplevet det sådan, har de min dybfølte undskyldning. Men oplys os med saglig og nuanceret kritik. Fortæl os hvad der burde have været anderledes. Lad være med at skrive at *"integrationen for palæstinensere og deres efterkommere er slået sørgeligt fejl"*, fordi et pap-skilt har været over grænsen. For herefter at undre sig over og kritisere, at danskpalæstinensere nærer mistillid til offentlige institutioner.

Selvfølgelig skal vi reagere resolut, hvis jødehadet viser sit grimme ansigt. Men ryd op i fordommene, inden I går i krig med en fjende, der ikke er det. Vi løser ikke fjendebilleder med flere fjendebilleder. Vi løser ikke antisemitisme med racisme. Lad os møde hinanden med gensidig respekt og fordomsfrihed og forsøge at forstå hinanden. Lad os værne om den åbne dialog og den offentlige debat. Og lad os lade aviserne gå forrest. Som et fyrtårn i mørket.

Kalder alle der vil skrive!!

Hvad synes du om bladet her?
Er vi lidt for kække?
Er vi måske lidt for kedelige?
Vi vil gerne høre din holdning
- men vi vil endnu hellere have dig med.

Så hør lige her:

Stud.Jur. søger endnu flere dygtige skribenter!
Vil du være med til at præge studielivet ved at skrive
knivskarpe artikler for Stud.Jur.?

Eller føler du, at vi taler fuldstændig forbi vores
publikum, og at vores artikler mangler kant?
I Stud.Jur. vil vi gerne kunne skrive om alle mulige
forskellige ting.

Derfor søger vi alle mulige forskellige skribenter.
Du skal ikke tøve med at kontakte os!
Der er plads til lige dét du brænder for!

Vidste du, at Accura:

- er et af Danmarks største advokathuse med mere end 500 medarbejdere, heriblandt **180 fuldmægtige og studentermedhjælpere**?
- er et **specialiseret erhvervsadvokathus** med fokus på transaktioner og komplekse projekter?
- har en **specialeordning**, som giver dig mulighed for orlov med løn i op til fire måneder, mens du skriver speciale?
- har et **globalt førende team inden for vedvarende energi**, som er fordelt på kontorer i København, Aarhus, Singapore, Boston, London og Tokyo?

Følg os på

... og vær opdateret på vores åbent hus og øvrige arrangementer, stillingsopslag, konkurrencer og meget mere.

@accura_advokatpartnerselskab

Juridisk Jagtforening er en af de foreninger, der for nyligt har fået pustet nyt liv i sig. William Engdahl, 3. semester og næstformand for Juridisk Jagtforening og Clara P. Sørensen på 7. semester, der nu har overtaget formandsposten, havde været på udkig efter den gamle jagtforening, men opdagede i den forbindelse, at foreningen var opløst. På den måde startede idéen om at starte en ny jagtforening.

Den gamle jagtforening blev opløst i 2021 i forbindelse med Corona. *»Vores jagtforening har ingenting at gøre med den gamle. Vi hedder ikke det samme. Vi er stiftet på ny«* forklarer William Engdahl.

»Foreningen er en sammenslutning af mange forskellige, der har en generel interesse for jagt, naturen og bare godt kan lide at lave nogle ting sammen« fortæller Clara P. Sørensen. *»Vi har forsøgt at skabe en forening, hvor det ikke kun handler om at gå på jagt, men hvor der er plads til at lave andre hyggelige arrangementer sammen.«*

Juridisk jagtforenings første fællesjagt

Juridisk Jagtforening, også uden jagttegn

Foreningens formål er at samle studerende med interesse for jagt. Man kan dog sagtens være en del af Juridisk Jagtforening uden at have et jagttegn: »Det er muligt at tage jagttegn gennem Juridisk Jagtforening. Vi har tidligere haft et samarbejde med en jagtforening, som har stået for vores jagttegnskurser. På sigt har vi en ide om, at en af vores bestyrelsesmedlemmer skal afholde kurserne. På den måde bliver kurserne også billigere« siger Clara P. Sørensen.

»Det er jo en til tider dyr hobby at have. Derfor gør vi alt, hvad vi kan for at gøre det så studievenligt som muligt« tilføjer William Engdahl.

Juridisk Jagtforening forsøger at være så inkluderende som mulig i deres opsætning af arrangementerne: »Man kan både deltage ved at gå på jagt, eller man kan deltage som tilskuer for at være en del af fællesskabet og få en fed oplevelse på den måde « forklarer William Engdahl.

Juridisk jagtforenings første fællesjagt

Vi har hørt Juridisk Jagtforening, om de har nogen gode råd til en, der ønsker at være en del af foreningen med eller uden jagttegn. For Juridisk Jagtforening er budskabet, at man ikke behøver at have jagttegn for at være en del af foreningen: *»Nu er jeg selv bestyrelsesmedlem uden jagttegn. Jeg er godt nok ved at tage det, men jeg syntes bare man skal være åben. Alle i foreningen er søde, og man lærer rigtig meget, hvis man gider spørge«* siger Clara P. Sørensen.

Sammenkobling på tværs og eksterne oplæg

Juridisk Jagtforenings arrangementer foregår blandt andet i samarbejde med de andre foreninger på fakultetet: *»Vi har haft et arrangement med øklubben. Arrangementet bestod af ølsmagning og servering af vildtpølser. Vi forsøger at lave nogle anderledes arrangementer på tværs, idet vi er så ny en forening «* siger William Engdahl.

Også eksterne oplægsholdere har besøgt Juridisk jagtforening. *»Vi har haft jæger Mette Karin ude, som er meget populær gennem sin Instagram-profil. Hun er kvindelig jæger og meget vellidt i jagtverdenen. Hun lavede*

Foredrag med jæger, Mette Karin

et foredrag om jagt, der var møntet på at være nybegynder, herunder faglig viden om jagt og om påklædning under jagt, samt brugen af bestemte former for våben og ammunition» fortæller Clara P. Sørensen.

For at blive medlem skal man overføre 100 kr. til Juridisk Jagtforenings Mobilepay. Alle relevante informationer forefindes på foreningens sociale medier. »Ved overførsel af kontingent på kr. 100, er man medlem for evigt. Yderligere bør det pointeres, at der ikke stilles krav om at have jagttegn for at være medlem« forklarer William Engdahl.

Stor succes, trods usikkerhed

William Engdahl og Clara P. Sørensen var spændte på, om der var nogen nye studerende, der ville have interesse for Juridisk Jagtforening til foreningsmessen i år. »Det er jo så niche « forklarer Clara P. Sørensen. Det blev dog en succes, og de to bestyrelsesmedlemmer oplevede en stor interesse for foreningen. »Folk ville gerne høre mere og være en del af fællesskabet. Det var mega fedt at se den opbakning« siger William Engdahl. »Hele følelsen omkring foreningen er en succes « tilføjer Clara P. Sørensen.

EN KAFKASK KLAGEPROCES

Hvis man vil klage over sin karakter på jura, kan man lige så godt væbne sig med enten tålmodighed eller opgiveness, for medmindre man er heldig nok til, at ens retter selv giver en medhold fra start, får man ikke en ombedømmelse i første instans... sådan går fortællingen om eksamensklageprocessen på jura, og sådan forholder realiteten sig desværre også.

Det er altid nederen at få en værre karakter end den med regner med, og på jurastudiet er det heller ikke sjældent, at det sker. En gang imellem hænder det også, at karakteren øjensynligt er forkert, hvilket oplagt kan krænke enhver studerendes retfærdighedsfølelse, og får os jurastuderende til at gribe til våben¹.

Våbnet er eksamensbekendtgørelsens § 36, som hjemler muligheden for at klage.

¹ Jurastuderende klager ifølge Uniavisen mere end studerende på nogen andre uddannelser

Efter man nøgternt har studeret rettevejledningen, sammenlignet sin besvarelse med sine medstuderendes og eventuelt ringet sammen med eksaminator og noteret deres begrundelse for ens karakter, er første skridt i eksamensklageprocessen at indgive sin klage. Herefter får eksaminator mulighed for at komme med en udtalelse til klagen, og man får til gengæld lov til at kommentere denne. På baggrund af dette træffer Uddannelsesservice ("US") afgørelse om, hvorvidt man kan få en ombedømmelse.

Får man tilkendt ombedømmelse, ombedømmer en tredje part ens eksamensbesvarelse. Får man afslag kan man klage over retlige mangler eller faglige mangler.

Denne enkelte og meget standard proces, som står forskrevet i eksamensbekendtgørelsen §§ 36-39 er til stede for at sikre os studerende en mulighed for at klage over en eventuelt forkert karakter, som der på et studie som vores kan være afgørende for jobmuligheder, udveksling, deltagelse i

SKREVET AF

Hannah Tholstrup

processpil og endda frivilligt arbejde. Bestemmelsen iagttager to-instans princippet og almindelige forvaltningsretlige principper. Og endelig tager bestemmelsen hensyn til den kendte og fundamentale sandhed, at mennesker, selv rettere, nogle gange laver fejl, og at det ikke skal gå udover en lille, stakkels, stresset² jurastuderende, hvis hele fremtid potentielt kan blive sat ud af spil.

Desværre bliver ingen af disse hensyn varetaget, og US har udviklet en praksis, der hverken overholder eksamensbekendtgørelsen eller forbuddet mod skøn under regel.

Som nævnt indledningsvis, får man kun medhold i 1. instans, hvis eksaminator i sin udtalelse erklærer sig enig i klagen. Dette er ikke bare en formodning eller et kvalificeret gæt, men ordret det jeg fik at vide om og om igen i sommeren 2021, da en af juristerne fra US ringede til mig flere gange for at få mig til at droppe min klage over afgørelsen på

min eksamensklage. Der er noget vildt over at blive ringet op af dem, man klager over, der i et forsøg på at få en til at droppe sin klage over retlige mangler forklarer, at det forhold, at US tilsyneladende ikke har lagt vægt på ens udtalelse, ikke er en retlig mangel, fordi de *“altid træffer afgørelse i overensstemmelse med eksaminators kommentar til klagen”*. Altså... de lægger aldrig vægt på klagers klage og udtalelse... I strid med eksamensbekendtgørelsens § 38... og magtfordrejningsprincippet... altså en retlig mangel.

Det jo forvaltningsret 101.

Det endte desuden med, at der gik et næsten et år før jeg fik svar: *ingen retlige mangler*.

Begrundelsen herfor var ifølge US, at de ikke kan foretage en faglig vurdering og derfor må træffe afgørelse på baggrund af eksaminators vurdering. Dette er problematisk på flere måder.

² Vi de mest stressede, jf. trivselsundersøgelsen

For det første, det fuldstændig paradoksale i at Uddannelsesservice ikke kan foretage faglige vurderinger.

Udover at dette forekommer at være i modstrid med kravet i eksamensbekendtgørelsens § 38, hvoraf det følger at en afgørelse skal ske *"på grundlag af bedømmernes udtalelser og klagerens kommentarer til udtalelsen"*, er det påfaldende, at US henholder sig til manglende faglige forudsætninger, eftersom man må formode, at de relevante sagsbehandlere i US er udpeget til at tage sig af eksamensklager i henhold til eksamensbekendtgørelsen og dermed jo bl.a. har til opgave, jf. eksamensbekendtgørelsens § 36 at tage sig af klager over netop den faglige

bedømmelse. Man må lægge til grund, at en bedømmelse af en eksamensopgave altid vil være en fagligt funderet bedømmelse, hvorfor de klager, som der skal tages stilling til i medfør af § 36 om faglige spørgsmål, må antages altid at kræve relevante faglige forudsætninger.

Hvis det - som det i følge US gør - forholder sig sådan, at US ikke har de fornødne faglige forudsætninger for at gøre andet end at følge eksaminators faglige vurdering, følger det, at det i relation til enhver klage over en

eksamensbedømmelse, hvor dette gør sig gældende, de facto vil være indholdet af eksaminators udtalelse, der afgør US' afgørelse. Kravet i eksamensbekendtgørelsens § 38 om at afgørelse skal træffes på grundlag af både bedømmerens udtalelse og klagerens kommentarer til udtalelsen i praksis ikke kan opfyldes.

For det andet, den åbenbare strid mod forbuddet mod skøn under regel det er, at US har udviklet en praksis, hvor de automatisk træffer samme afgørelse som eksaminator uanset omstændighederne.

Absurditeten ved denne praksis er perfekt illustreret i den klage en af mine gode veninder indgav over sin eksamen i International Law, hvor eksaminator i en mail begrundede sin bedømmelse med, at min veninde havde lavet en *"fundamental fejl"*. Denne fundamentale fejl viste sig dog at være et direkte citat fra pensum bogens side 43, hvilket veninden gjorde eksaminator opmærksom på. Til dette svarede eksaminator, at *"Henriksen [forfatteren af pensum bogen(!)] er ikke helt præcis, selvom jeg forstår, at han ikke skriver på sit modersmål."* Min veninde vedhæftede de omtalte mails i klagen. Dommen var afvisning. Selv i et så grotesk og klart dokumenteret tilfælde af forkert

Complaint regarding grading of IL exam [REDACTED]

Dear [REDACTED]

In relation to the first point, Henriksen is not entirely accurate, though I understand that he is not writing in his native language. The use of the word "immaterial" is mistaken as the title may have some importance in relation to the parties' intent. I addressed this in class.

Secondly, the purpose of our statement is not to limit ourselves to answering every point raised by the student but to explain why the appropriate grade was awarded.

Thirdly, the point regarding the initial position of the ship could have been made explicit. Many students failed to explicitly make this point and place it in legal context.

I hope this helps.

Kind regards
[REDACTED]

eller som minimum usagligt begrundet bedømmelse, blev klagen afvist, og min veninde, der var udmattet og stresset efter et hektisk frem og tilbage forløb med korte frister, gik ligesom de fleste andre, jeg har hørt om, ikke længere med klagen.

Netop denne opgiveness leder mig hen på den **tredje problematik** ved US' praksis.

Selvom krænkelser rammer dybt, må man anerkende, at retten til at klage over sin eksamenskarakter ikke er en menneskerettighed i nogen som helst udstrækning, og derfor vil jeg gøre min parallel til EMRK's Artikel 6 meget kort.

Der er blot det at sige, at når klageprocessen er så udmattende og frustrerende, så er det ikke blot to instansprincipper som de facto er fraveget, men i et vidt omfang også adgangen til overhovedet at klage.

Og med dette, vil jeg afslutte en artikel der formentlig er lige så anstrengende at læse som det forløb den beskriver.

Eksamensbekendtgørelsen hjemler således i praksis en illusorisk og arbitrær klageadgang; et sløvt våben, der snarere har karakter af en smørkniv end en sabel. Og dragen, der skal bekæmpes, er ikke længere uretfærdigheden i karakteren, men uretfærdigheden i US' praksis.

Det er absurd, nedslående og totalt latterligt.

Nyt år – ny lokation

Til januar flytter Bech-Bruun til Nordø.
Skal du med?

Generalforsamling

Bliv en del af bestyrelsen - JD indkalder til generalforsamling

Fredag den 19. januar 2024 kl. 17:15 i kantinen på KUA afholder JD generalforsamling for JD's medlemmer, hvor du kan stille op og blive en del af JD's bestyrelse 2024, og hvor bestyrelsen 2023 takker af

JD afholder i gennemsnit 60 arrangementer årligt - både faglige og sociale, og det er gennem disse vi er med til at gøre jurastudiet til meget mere end en uddannelse. Jurastudiet bliver en sjovere, mere spændende og engageret hverdag, hvor vi kommer hinanden ved - uanset om det er til festen på floor, over en øl til jurabar eller til en livlig debat om alverdens juridiske problemstillinger.

At være en del af JD's bestyrelse er at sætte sit præg på studielivet på KU, være en del af et fantastisk skønt og engageret socialt fællesskab og videreudvikle vores godt 120 år gamle studenterorganisation.

Vil du vide mere om bestyrelsen, og hvad hver post indebærer, så følg med på vores Instagram op til generalforsamlingen. Vi laver nemlig igen i år bestyrelsesstafet, så du kan blive klogere på vores arbejde, og hvorfor JD er vigtigt for os.

Kan du ikke vente, eller vil du vide mere, så skriv en mail til vores formand Erwin på erwin@jdku.dk.

PS: Alle JD's medlemmer er opstillingsberettigede - det har derfor ingen betydning, hvilket semester du er på. Det vigtige er bare, at du har lyst og motivation til at drive JD videre ud i sine næste 120 år som KU's største og ældste studenterforening.

Vi glæder os til at høre af dig

Opstillingsfrist er 5. januar 2024.

Hvem er bestyrelsen?

*Juridisk
Diskussionsklub
hopper sammen
i det pæneste tøj,
og tager til JD's
årsbal. Festen
er orkestreret af
Klubmesteren*

*Én af de jurabår-an-
svarlige deltager
i den årlige karri-
eredag, mens han
planlægger næste
fredagsbar og
fanger en kop kaffe.*

To gange om året holder JD's bestyrelse en middag, hvor bestyrelsesmedlemmerne klæder sig pænt på og spiser/fester sammen.

Hvert år tager bestyrelsen væk sammen i en forlænget weekend. Her ses bestyrelsen i et fantastisk sommerhus i Sverige. På turen hygger og fester man sammen, men diskuterer også nye initiativer som kunne bidrage til studielivet på jura.

VILTOFT'S SPECIALEPRIS

Lykke Hansen & Gjedde-Nielsen Prisen

Hos VILTOFT har vi stiftet en specialepris med henblik på hvert år at anerkende den eller de studerende, der har skrevet det bedste speciale inden for enten entrepriser-, udbuds- eller voldgiftsret, som er vores primære fagområder.

Prisen er tidligere blevet tildelt:

Sophie Heymann Lassen (2022)
Amalie Motzfeldt (2021)
Caroline Lemming Jensen (2020)

Priskomiteén er nu i færd med at bedømme de specialer, som er indkommet med den seneste runde ansøgninger.

Næste ansøgningsfrist er 1. oktober 2024 for specialer bedømt i perioden 1. oktober 2023 til 30. september 2024.

Du kan læse mere om VILTOFT's specialepris samt læse de prisvindende specialer på: www.viltoft.dk/specialepris.

Mød Det Juridiske Fakultets nye største stjerne

SKREVET AF
Erwin Frank

Stjerneforsker Rasmus Grønved Nielsen har gjort sig tanker om, hvordan jurastudiet på Københavns Universitet kunne se ud

Da jeg i 2019 startede på jurastudiet, var det med en romantisk forestilling om, at jeg skulle indgå i en historisk uddannelse i historiske omgivelser blandt studerende, forskere og øvrige undervisere, der delte en historisk stolthed, men den forestilling blev rimeligt hurtigt aflivet. Måske fordi det historiske vingesus ved uddannelsen ikke er flyttet med fra tiderne i København K ved Vor Frue Plads?

Det er selvfølgelig ikke alene de fysiske rammer på Søndre Campus, der er skyld i den manglende kultur. For mig blev det særligt tydeligt, at der var "et problem" blandt de studerende, da min strafferetsunderviser blev stoppet, idet hun begyndte at begive sig ud i interessante men eksamens-irrelevante historier fra den praktiske verden – for "kan det komme til eksamen?" synes at være den dominerende tilgang til undervisningen blandt jurastuderende.

Og underviserne er også en del af problemet, for desværre formåede ingen af mine undervisere at gøre den åbenlyst destruktive tilgang blandt de studerende til skamme, med det resultat at der kom meget lidt perspektiv på undervisningen. Måske skyldes det, at en stor del af underviserne selv lige er blevet kandidater og alene agter at undervise 2-3 år for derefter at kunne skrive det på LinkedIn og måske få rollen som den akademiske fuldmægtig på kontoret.

Alt dette ændrede sig for mig, da jeg mødte Rasmus Grønved Nielsen, der som en af underviserne i den daværende version af faget Energiforsyning i kontrakt- og erstatningsretlige belysning entusiastisk fortalte om koncessioners særlige karakter med udgangspunkt i en "aftale" fra den virkelige verden. Rasmus Grønved bragte på det fag liv i juraen på en måde, der balancerede det teoretiske (akademiske) og det praktiske på en perfekt måde. Og fra det tidspunkt har jeg været en tro følger af hans virke som forsker og underviser på det juridiske fakultet.

Rasmus underviser i og interesserer sig for spændet mellem forvaltningsretten og de formueretlige discipliner – for hvordan griber man det an, når det offentlige agerer i en arena eller igennem juridiske redskaber, der traditionelt er behandlet i en privatretlig kontekst? Dette kunne eksempelvis være, når offentlige myndigheder er aftaleparter, som det jo er tilfældet i udpræget grad. Hans interesse har udmøntet sig i en doktordisputats, som han forsvarede i en alder af 29 år! Og kun omtrent 5 år efter han i 2016 blev cand.jur.

Jeg har mødt Rasmus til en snak, der forhåbentlig kan munde ud i, at flere – ligesom mig – kan blive inspireret af ham.

Ultraløb og tvillinger

Rasmus har et imponerende cv, som blandt andet tæller formand for Taksationskommissionen på Sjælland, dr.jur., lektor, fagleder for forvaltningsret, ph.d.-koordinator og så den måske mest imponerende – fjerdepladsen i 100 miles Mors 2015 – hvor han som studerende med 16 timers løb tilbagelagde omtrent 160 km. Der er ingen tvivl om, at han er af en helt særlig støbning, men når man taler med ham, har han fødderne solidt plantet på jorden. Han vil helst ikke høre de pæne ord, som jeg fortæller ham, at jeg har hørt på gangene blandt de studerende, og du får ham under ingen omstændigheder til selv at betone sine vanvittige meritter. Rasmus bad mig da også om at holde tilbage med lovprisningerne, men jeg synes, at han fortjener det!

Rasmus' ydmyge stil gennemsyrer hans måde at være på generelt. Når man tager hans bedrifter i betragtning, ville det være naturligt at tænke, at manden er en maskine, og i den forbindelse – med afsæt i ens egen grimme smålighed – at han så i det mindste er asocial. Med andre ord, der må være nogle skår i glasset. Men det er der ikke. Rasmus fik tvillinger da han skrev sin disputats, og tryllebinder med sit engagement og sin charme studerende og forskerstanden på en måde, jeg ikke har set eller hørt om andre gøre det.

Såvel den faglige seriøsitet som Rasmus' venlige sind kommer da også til udtryk i hans undervisningsstil, også når han selv beskriver den:

"Jeg stiller store krav til de studerendes forberedelse og deltagelse. Jeg lægger til grund, at man har læst og forberedt sig, fordi jeg gerne sammen med de studerende vil bygge oven på det. For mig handler det blandt andet om at have en diskussion om, hvordan man stiller de rigtige spørgsmål frem for at give de "rigtige" svar. Tit – og det ved jeg godt, lyder som en kliché – er det vigtigste ikke, om man kan finde svar – fordi svar på hvad? – det er simpelthen at kunne formulere de rigtige spørgsmål og formulere problemstillingerne. Det gælder naturligvis især på områder, hvor der ikke er særlig meget "hård" viden. Denne kompetence er også noget, man kan drage nytte af både når man arbejder som jurist, og når man skal skrive bachelorprojekter og speciale.

Jeg lærer også noget af at undervise. Nogle gange kan studerende komme med synspunkter – udefra – som kan være virkelig skarpe og interessante. Mest af alt vil jeg nok gerne begejstre. Når jeg står ved tavlen, kan jeg komme i form for trance, hvor jeg glemmer, hvad der egentlig er sket – på den gode måde.”

Rasmus Grønvedt

Lunchboxes og jurastudiet

Efter min samtale med Rasmus blev jeg bevidst om, at jeg måtte skære mit interview ganske meget til, hvis ikke det skulle fylde (endnu) mere end det gør nu. Og da jeg valgte at fokusere på Rasmus’ syn på det, han kalder lunchboxes, og på hans engagement i tilrettelæggelsen af jurastudiet, var det fordi, jeg tror, at det resonerer bredt blandt læserne af dette blad, idet de vedrører fundamentale elementer ved vores studie. Og i virkeligheden hænger de to temaer også sammen.

Rasmus kalder de etablerede fag inden for juraen for lunchboxes. Denne opdeling af juraen i adskilte kasser, mener han ud fra et pædagogisk perspektiv, er en nødvendighed, særligt når man skal lære jura på grunduddannelsen. Opdelingerne er imidlertid ikke skarpe, og de kan blive en spændetrøje, når juraen eksempelvis skal kortlægges ved retsvidenskabelig forskning.

Rasmus selv beskriver det, når han forklarer om sin disputats *Forvaltningskontrakter* (2021):

”Juridiske discipliner er ikke noget der er naturgivet, de er konstrueret. Eksempelvis er dansk forvaltningsret konstrueret især af Poul Andersen, der ”importerede” et kontinentaleuropæisk begreb, forvaltningsakt, og så byggede forvaltningsretten op omkring det begreb. Og så opstår spørgsmålet, hvordan man skal forholde sig til noget, der ikke passer ind for det begreb, f.eks. aftaler. Teoretikere har behandlet spørgsmålet, men har haft enormt svært ved det, idet de befinder sig i fagsiloer. Man kan tydeligt se, om dem, der har skrevet om det, skriver med afsæt i en offentlig- eller formueretlig forforståelse.

Det er f.eks. en anden – Jørgen Mathiassen – der har skrevet disputats om mit emne, og lidt frækt kan man sige, at han bekender kulør allerede i titlen, ”Aftaler i forvaltningsretten” (1974). Heri ligger der en betydelig begrænsning i udfoldelsesmulighederne.

Jeg har bestræbt mig på at ”glemme” de etablerede systemer og begreber og i stedet taget udgangspunkt i kilderne, navnlig domme, som de er og forefindes. Opgaven er så derigennem at prøve at udlede nogle generelle tendenser. Hvis der er nok domme og andre retskilder – som der er i mange tilfælde – kan man ofte udlede nogle mønstre. Flere af disse mønstre harmonerer ikke ubetinget godt med den traditionelle obligationsret eller forvaltningsret. Det giver så grundlag for at formulere nye grundsætninger.”

Når jeg tænker over, hvordan jeg er blevet oplært i løbet af bacheloren, har der været meget lidt tværfaglighed, hvilket sikkert af pædagogiske årsager har været fint til en start. Men når jeg reflekterer over ovenstående citat, bliver jeg lidt bekymret over, at det først – og måske ved et tilfælde – er gået op for mig i forbindelse med min undervisning med Rasmus Grønved, at retssystemet virkelig skal forstås som et system i ordets egentlige forstand, idet man for at komme frem til de juridisk rigtige resultater ikke kan lade sig begrænse af ens barndomslære på studiet, det som Rasmus kalder lunchboxes, men derimod trække på forskellige hensyn og principper på tværs af fagene. Det siger måske sig selv, men jeg tør væde på, at det ikke er alle, der får den åbenbaring i løbet af studiet, og at det i hvert fald er de færreste, der formår at jonglere med forskellige retlige discipliner på samme tid. Som et konkret eksempel på en tværfaglig disciplin kan nævnes offentlige myndigheders erstatningsansvar, hvor forvaltningsretten og erstatningsretten mødes. Rasmus Grønved kører faktisk et fag med samme navn, der kan tages som valgfag på kandidaten!

Rasmus mener, at den rigtige måde at lære at navigere i og anvende juraen, ligegyldigt om det i det konkrete tilfælde kræver inddragelse af tværfaglige og forskelligartede hensyn, er at styrke de studerendes faglighed i de grundlæggende fag suppleret med større fokus på juridiske færdigheder som f.eks. kildesøgning. Det kan lyde paradoksalt, at man skal kunne tænke på tværs af lunchboxes men samtidig styrke de selv samme. Det synes dog at være ud fra en betragtning om, at man nemmere kan fravige et udgangspunkt, hvis man er velbevandret i det:

"Der er jo folk, der mener at almindelig forvaltningsret ikke findes, fordi det hele efterhånden findes i specialdisciplinerne såsom socialretten, miljøretten og skatteretten. Og på samme måde kan man stille spørgsmålet, om det stadig giver mening at tale om almindelig obligationsret, fordi det hele er detailreguleret i lejeloven, købeloven og så videre. Men der mener jeg jo, at det netop er der, hvor det giver rigtig god mening, at man fokuserer på det, der går på tværs, de mest fundamentale regler og principper, og så vil der være en masse specielle discipliner, som vokser ud fra det.

Juraen handler ofte om, at man skal finde udgangspunkter – hvis man skal svare på et spørgsmål, har man et sted at starte, hvis man kan identificere et udgangspunkt (en almindelig regel). Hvis man ikke har et udgangspunkt, er man på herrens mark. Det er derfor jeg siger – dels i sjov og dels i alvor – at forvaltningsret og obligationsret er de vigtigste fag på studiet – altså hvis man måler på, hvad der er grundlæggende viden, som meget andet vokser ud af."

Rasmus' engagement, når det kommer til den faglige indretningen af jurastudiet, og hans tanker om at styrke de studerendes færdigheder, er også kommet til udtryk i hans bidrag til Festskrift til Peter Pagh som har titlen "Mellem profession og videnskab – Uddannelsespolitiske refleksioner over jurastudiet ved Københavns Universitet."

Skitse til en forbedret jurauddannelse			
BA	1. år	1. semester Introduktion til jurastudiet (5 ECTS) Familie- og arveret (10 ECTS) Strafferet og straffeproses (15 ECTS)	2. semester Statsret og grundrettigheder (20 ECTS) Erstatning og kontrakt (10 ECTS)
	2. år	3. semester Obligationsret (20 ECTS) Retshistorie (10 ECTS)	4. semester Forvaltningsret (20 ECTS) Tingsret (10 ECTS)
	3. år	5. semester* EU-ret (15 ECTS) Folkeret (5 ECTS) International privatret (5 ECTS) Valgfag (5 ECTS) <i>*Kan erstattes af udvekslingsophold ved institutioner, hvor tilsvarende fag udbydes.</i>	6. semester Retslære – retsfilosofi og retssociologi (10 ECTS) Foged- og konkursret (10 ECTS) BA-projekt (10 ECTS)
KA	4. år	7. semester Civilprocesret og ADR (15 ECTS) Skatteret (7,5 ECTS) Selskabsret (7,5 ECTS)	8. semester Valgfag eller udveksling (3 x 10 ECTS)
	5. år	9. semester Valgfag eller udveksling (3 x 10 ECTS)	10. semester Speciale (30 ECTS)

Heri kommer han med et – efter min mening – særdeles velunderbygget konkret bud på, hvordan jurastudiet kunne indrettes, hvis vi i højere grad prioriterede de grundlæggende fag og almene færdigheder frem for de mere eller mindre nicheprægede valgfag, som lige nu ganske særegent for jurastudiet på Københavns Universitet fylder meget. Det kan varmt anbefales at læse artiklen, der også byder på et historisk overblik over jurastudiet efter alle kunstens regler, der måske kan vække dit romantiske forhold til vores studie.

Og netop det romantiske jurastudie, der balancerer Hogwarts-agtig faglig stolthed, hvor det at bedrive retsvidenskabelig forskning skaber brugbare resultater og gives den prestige, som det fortjener, og praktisk jugement og snilde, der gør os berettigede til vores møderetsmonopol, synes jeg, at Rasmus Grønved på sin helt egen og forfriskende måde kæmper for til vores alles gunst.

Som slutnote, har jeg valgt et citat fra Rasmus, som jeg synes er et godt bud på, hvor vi kan placere vores faglige stolthed og/eller stræben efter samme.

"Jurister er ikke blot håndværkere, der kan bruge sine værktøjer, men det er heller ikke rammende at beskrive jurister som kunstnere. Idealet er, at jurister skal være kunsthåndværkere, fordi de kan deres kram, men samtidig formår at tænke kreativt, fordi de forstår de underliggende hensyn og sammenhængene i retssystemet. Det er den slags, der gør, at der også i fremtiden, hvor AI-programmer har overtaget mange af vores traditionelle funktioner, vil være behov for jurister."

En historisk tid for kvinderne i

FC CULPA

Efteråret har bragt en masse nye medlemmer til Danmarks bedste klub. Store træningsdag i september var en helt stor succes for alle hold, men specielt kvinderne der tog imod ca. 17 nye kvinder, som var klar på en aften med en god omgang fodboldtræning og selvfølgelig den famøse 3. halvleg. Med en masse nye spillere i klubben, har der selvfølgelig også været plads til sæsonens teambuilding på de forskellige hold, så sammenholdet styrkes og de nye bydes endnu mere velkommen. Der har bl.a. været fodboldtennis, escape room, indendørs turnering og ikke mindst partybus, det sociale fællesskab er en toprioritet når man snakker FC Culpa.

Til foråret går FC Culpa ind i en historisk tid.

Kvinderne har længe haft efterspørgsel på et 11-mandshold og nu kan du blive en del af denne rejse! Efter det store fremmøde, har kvinderne set muligheden for at gøre drømmen til virkelighed og starte FC Culpas første kvindelige 11-mandshold op. Så fra foråret kan du finde FC Culpas FØRSTE kvindelige 11-mandshold. For at komme i tiptop form til 11-mands, starter kvinderne med en 11-mands vinterturnering første kamp onsdag d. 31. januar 2023, hjemme i Valby idrætspark, hvor kvinderne får besøg af FA 2000, til deres første 11-mandskamp i den hvidklædte uniform.

Skal du være med til at skrive historie og starte Fc Culpas første kvindelige 11-mandsholdet op på bedste vis? Og kunne du tænke dig at være en del Danmarks bedste klub og stærkeste fællesskab, hvor du lære en masse medstuderende at kende på tværs af hold og årgange? Så er det bare om at tage kontakt til os, enten på Instagram eller Facebook, så du kan komme i gang. Der er plads til alle og hvis 11-mands ikke er helt dig, beholder kvinderne også et 7-mandshold, så der er noget for enhver smag

FORZA FC CULPA

HORTEN

Poul Schmith
KAMMERADVOKATEN

EVENTS

4. oktober	Jazzaften på Samvær
16. oktober	International networking evening
16. november	JD's Culpa Cup International Dinner

CASES

16. oktober	Case i grundlæggende skatteret hos Skatteministeriet
19. oktober	Case i arbejdsret hos Accura

DEBAT

15. november	Debat om politiets magtmisbrug, den uafhængig politiklagemyndighed og bodycams
--------------	---

FESTER

28. september	JD's semesterstartsfest på Museo
4. November	JD's 119. årsfest

JD'S KAFFEPAUSE

4. oktober	Elos Kaffepause
1. november	Ehlers Kaffepause

Bemærk:

Kalenderen er udarbejdet med forbehold for ændringer. Hold øje med www.jdku.dk for evt. ændringer. Her finder du også yderligere information om de enkelte programmer.

EKSKLUSIVE STØTTEMEDLEMMER

JDs BESTYRELSE 2023

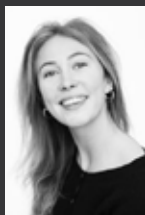
Formand
Erwin Frank
erwin@jdku.dk

Kasserer/næstformand
Elias Højgaard
Elias@jdku.dk

Støttemedlemsansvarlig
Emma Løchte
emma@jdku.dk

Caseansvarlig
Sophia Dahl Løkkegaard
sophia@jdku.dk

PR-ansvarlig
Julie Meyer
julie@jdku.dk

PR-ansvarlig
Akina Ørum Masaki
akina@jdku.dk

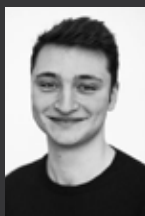
Debatansvarlig
Hannah Tholstrup
hannah@jdku.dk

Klubmester
Stefan Birk
stafan@jdku.dk

Stud.Jur.-redaktør
Tobias Mallet
tobias@jdku.dk

Stud.Jur.-redaktør
Gustav Rudolph
rudolph@jdku.dk

Studiebesøgsansvarlig
Regitze Møller Ruhoff
regitze@jdku.dk

Eventansvarlig
Naja Garlov
naja@jdku.dk

Eventansvarlig
Marcus Normann
marcus@jdku.dk

Jurabaransvarlig
Nicolai Van Schaik
nicolai@jdku.dk

Jurabaransvarlig
Mads-Emil Jayaswal
Mads-Emil@jdku.dk

Løft barren

Lassen Ricard er ikke for de fleste, men for de få.
Vi gør vores stud. jur.'er til fuldmægtige og advokater i en juridisk
mesterlære af højeste karat. Du er tæt på klienter og partnere - og
vi støtter udlandsrejser, uddannelse og udvikling. Vi er der for
hinanden, og der er højt til loftet, så du kan løfte barren og gå
større ud ad døren, end du kom ind. Vi glæder os til at høre
fra dig. Velkommen til Lassen Ricard.

LASSEN RICARD